

# Romanos

*'Ka amøñigueh' chib pørig*

<sup>1</sup> Na Pablo, Jesucristoi marøb megabig, Jesucristo nøashib nan karua ørig kørnrai nan wama pasrøb, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasrønrrai nan tarømara pasrøb indig, i kilga pørigwan ørar.

<sup>2</sup> Iig tru tabig srø wambe Tius maig karuigwan eshkabeløgurri nui newan tab wam pøriiløyu tru merrabsrøwei Tius trannrrab misra kørømisri wam køn <sup>3</sup> tru nui Nusrkaweimburab. Tru Nusrkai nø misag kuigweimburappe, nøbe Davidwei misagugurri arrubig køben, <sup>4</sup> tru Espíritu Newan Tabigweimburappe, tru maramburab mariitøga nune Tiuswei Nusrkain køn cha eshkawa pasrig. Treeg køn, tru kwabelai utugurri nø katøle øsiirawa kurrig kuikkurri, truibe Jesucristo, tru namui Señor.

<sup>5</sup> Incha nøgurri tru ka yandø tab indigwanba, nøashib karua ørig kømigwanba nambe utig køn, judíos kømø misaamera chu pirausreelandøgucha nømui isubigwan nuinuutø pasrikkurri nø maig taigwan mørøbelø kømigwan nam waminchib ambamig kørnrai, Cristoi munchiwayasig.

<sup>6</sup> Inchen tru maig taigwan mørøbelai utu Jesucristoelø kørnrai wamiiløba ñimgucha truyu tøga pønrran. <sup>7</sup> Ñim mayeelø Romasrø warabelø Tius undaarailø, Tiuswei misaamera kørnrai wamiilan ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba kørnrai inchar,

Tius namui Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba arrubigwan.

*Pablo Romasrømay yainrrabna kui inchib*

<sup>8</sup> Señor Jesucristogurri nai Tiuswanmerrig ungwa, ungwa chinrrab inchar ñim mayeelaimburab. Kaguende ñim ñimui isubigwan Cristoinuutø pasra tøgagúigwane chutøgucha tabig waminchibelø køn. <sup>9</sup> Pøs nai manrraugurri kerrigu newan isua, nui Nusrkawei tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb, nuiwan na marøb pasraig Tiusbe nane asha pasran, tru na nøba wamindigube managuen pesannamø ñimun isubig kuigwan. <sup>10</sup> Nabe nai Tiuswan ‘purugurra’ cha, miabig kur, Tius nan inrrain køben, yandø na chinchagøben ñimun ashchab arrumig may kurtrai. <sup>11</sup> Kaguende nane ñimun asinrrabna køtan, Tiusweimburabeløyuigwan chitøguen ñimun pirishinrrab, ñim mas mur pønrramig kønrrai, <sup>12</sup> masken tru ñim lata, na lata namui isubigwan Jesucristoinug kanguelarrøtø tøga pønrraitøga nam ambugurri, igurri kuñab pønrramig kønrrai.

<sup>13</sup> Pøs nabe ñim, nai nunelan, wammøra kønrrai inchar, nabe ñimuisrømay ñimun ashchab katø katø attrab isub megaigwan, na judíos kømeelø katøgan misaamerai utusrø kan ellmarig tulishib latawei, ñimui utugucha maitøguen tulishinrrab. Inchendø møingatig arrumgaig pasrambuig megabig kur. <sup>14</sup> Nabe griegosmeran lata, griegos kømø misaameran lata, kusreb misaameran lata, chi kusremø misaameran lata ulø pasrar Tiuswei wamwan eshkab kusrenanamig. <sup>15</sup> Inchawei treekkurri ñim Romasrø warabelangucha nabe Tiuswei tabig

srø wamwan truba truba eshkab kusrenanøg kuim pasrar.

*Tiuswei tabig srø wambe kaigyugurri wesramig maramburab marøbig køn*

<sup>16</sup> Pøs Tiuswei tabig srø wamweimburappe nabe chi kørig kui inchib pasrømur, kaguende truibe Tiuswei maramburab marøbig køn kaigyugurri wesrailø kønrrai mutøgucha Jesucriston kørebigrømbe, judíosmeramerrig, trugurrimbe katø griegosmeragucha.

<sup>17</sup> Kaguende tru tabig srø wamyu kenamisran tru chi kaig marmelø lataig tabig kørrømisra pønrramig Tiusweinukkurri arrubig, truibe isubigwan Cristoinuutø pasra pønrraikkurrimba, katø isubigwan nuinuutø pasra pønrramig kønrraimba. Tru Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala: “Tiusba tru mandø pasramigwan sølgandø treeg tabig pasrabiibe nui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøgatø uñchun” taig.

*Maya misaamera kaig mara pønrraig*

<sup>18</sup> Tiuswei purø trømbøig namig købiibe srømbalasrøngurri kenamisrøb arrun, tru møguelø larrø trømbøig mariilaim palaba, tru sølgandø tabig kømíigwan mariilaim palaba, tru treeg sølgandø tabig kømíigwan mariiløtøga tru newan cierton tabigwan søtøgatab pønrrabelan.

<sup>19</sup> Kaguende Tiusweimburabig kui asamigwane nømbe tørgandø ashibelø køn, pøs Tiusbe nøashib trunun nømun kenamarig kua. <sup>20</sup> Kaguende tru chigurrimbunø pirøwan mara pasrøb uraskurri Tiusweimburabigwan tru kaptøga nebua asiimeelø, tru managurri managatig

nui maramburab marøb pasrabiiba, nø trendø Tius køppe, treeg kuibabe tørgandø chigúi nebua asamdiig kenamisran tru nø chi mariiløyu. Inchawei treekkurriwei chi kemesra køben ‘ashmeelø ker’ chib pønrramibe chigagøn.

<sup>21</sup> Kaguende nømbe Tiuswan nebua ashipep ashendø, Tius kui ashabe, Tiuswan lataig tabig inchib tøgagømøwei, mayanguen ungwa, ungwa chimøwei inchibelø købig køn. Treeg kømøtø, nømui isubigube chi purugunrrabgailø isumguengailan isuben, nømui chugúinguen mørmbendø isub manrrøbe løstøraig kørrømisrig købig køn. <sup>22</sup> Nømbe truba truba kusrebelø kermab inchendø, chugúinguen mørmeelø kørrømisrig købig køn. <sup>23</sup> Tius managuen pinønrrabig kømíigwei tru tørguegwalmabigwane móg kwawa pinønrrabigwei asrwan tre lataitøwei maramba, illimera latailø maramba, pib srøptøga animalmera latailø maramba, pirau srala ambub animalmera latailø maramba inchib, øyeeløtøga yunømarøbelø købig køn.

<sup>24</sup> Inchawei treekkurri nømui manrrau mógueløba, ishumburmeraba trømbøig marøg købig arrubigu trømbøig marøb chinchipucha warønrrai Tiusbe elatsig køn, nømui asrmeran nømasiyaitø larrø trømbøig marøb könrrai. <sup>25</sup> Nømbe Tiuswei tru newan ciertonig køreigwane lelacha, isa wamindigwan kørewa, Tius tru mara pønsrailan køriibala tabig waminchib, truilayasig marøbelø købig køn, tru chigurrimbunø könrrai Tius mara pønsrøbig, Tius tru managatig mayanguen tabig wamindigwan tabig wamindi urasbe. Treeg könrrun.

**26** Inchawei øyeekkurri nømune purø trømbøig kørrikken kønrraptiig marøb kønrrai Tiusbe elatsig købig køn, ishumburmerabe nømui asrwan møguelan tranamig købigwan treeg marmøtø, ishumburmeraasiyaitø trømbøig marøb kebamben. **27** Katø møgueløbe treetøwei nømui asrtøga ishumburba trendø treeg marigwan elacha, kanikkurri kanikkurri trømbøig marøg købiitø kan chinsraatø inchib, møgueløbe nøm møgueløasiyaitø purø trømbøig kørrikken kønrraptiig marøb kebambig købig køn. Nøm treeg trømbøig marøb pønrraimburø nømui asrutøwei nøm møra melamigwan utig købig køn.

**28** Inchagucha nømbe Tiuswane ni Tius kuitamabguen isug kømui inchen, Tiusbe elachiptindig købig køn, nømui isubigwane larrø kaig mindiilø tøgagøbashchab chi maramgaigwan marbashib. **29** Nømbe kalø marøb amrruiløtø netsailø, purø trømbøig marøbelø, pareelø, trurrigu yandø larrø kailø, treelø køn. Nømbe chigurrin køben puskwai asamig køben, misagwan kweecha petamelø køben, kwayam lamelø køben, isatø may wamincha kegørrøsrkamelø køben, katøganun kaig martrab isumelø køben, trutø netsailø køn. **30** Katøganuimburaab chine wamincha mørøbelø, wam kusrupteelø, Tiuswane larrø tsaleelø, mørramguenga trømbøig wamabelø, purab nørreelø mørørai inchibelø, nømasiitø purab nørreelø misrøb waminchibelø, chigurrimbunø kaig maramigwane srøitø, srøitø isua wesrubelø, usri møskalan chigucha mørmeelø, **31** larrø chugúi mørmeelø, chi martrab waminchendø

ka wamdø waminchibelø, manrrøga latailø, mungucha lastima ashmeelø, treelø køn. <sup>32</sup> Tru øyeeg marøbeløbe kwamig kønrrai Tius treeg nebunrrai Mara pasrigwan nømbe ashibelø kobendø, katøgucha nømbe treegwan ka mariitø kønrrab kuindø, katøganelø treeg marene, ‘øyambe søldøwei maran’ chibelø køn.

## 2

### *Tiusbe mayeelan maig maramigwan asha martab pasrainrrun*

<sup>1</sup> Inchawei treeg kobene, au, ñibe chi kemesra køben ‘ashmíig kur’ tamibe chigagøn, ni mu kuin-gucha, ñi katøganun ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ chib pasrabiibe. Kaguende ñi katøganun ‘øyeeg marøbig køn’ chib pasrappe, ñibe ñiasiitøwei ke-beñib pasran. Pøs katøganun ñi ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’, chib pasraptoغا ñigucha treetøwei marøb pasran. <sup>2</sup> Inchawei nambe ashibelø ker, tru øyeeg marøbelane Tiusbe maig kønrrabigwan treeg kønrrai Mara pasrøppø, tru newan cier-tonig maig køben treeg marig kui. <sup>3</sup> Au, ñi tru katøganelø treeg marøbelan ‘øyeeg, øyeeg marøbelø køn’ chib pasraptoغا, ñigucha treetøwei marøb pasrøbendø, ñi isuppe, ¿Tius tru maig kønrrabigwan treeg kønrrai Mara pasrigugurri chi indiimíig ñigan welulrrurmatirru? <sup>4</sup> ¿Kabe Tiuswei tru purø tab indig tøgagømburab tøgagúilanba, nø chindingu-gucha tammayig kuigwanba, tamay munugu-big, munugubig kuigwanba, truilan kashchab inchib pasrøtirru, Tiuswei tru purø tab indiibe ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai inchib pasrøben, trunun isua ashmøtø?

**5** Inchendø ñibe ke ñi isuigwandø martrab inchibikkurrimba, mas kaig marmønrrab ñui manrrau ñi isua mørmuikkurrimba, ñibe Tiuswei namig købigwan nui sølgandø maig kørnrrabigwan asha maram kwalømwei ñuyasiitøwei tunbasrøb yan, Tiuswei tru maig kørnrrabigwan sølgandø asha marig kenamisram kwalømweyasig. **6** Tiusbe møigwandøgucha nøm maig marig køben kanun kanun truburø nø maig tranamigwan treeg tranrrun. **7** Managatig øsig kømigwan tranrrun Tiusbe, tru managuen elachimø, tabig marøbig marøb melaigu tru maya nuguen tab indigwanba, tabig kui asha tab indigwanba, managuen patsønrrabig kømíigwanba labelane. **8** Inchendø tru nøm maig isuppe, ke treegwandø kørnrai isua marøb, tru newan ciertonigwan møra marmøtø, tru sølgandø tabigwan møra marmeelaim pala attrun Tiuswei tru purø trømbøig namig købiibe. **9** Tru kaig marøbelaimbe muim palatøgucha purø trømbøig chine nebui melamiba, ni mumayguen kømíig isui melamiba attrun, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kømø misaameran. **10** Trune mørnundøgucha tabig marøbelaimbe tru maya nuguen tab indiiba, tabig kui asha tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba kørnrun nømuimbe, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kømø misaameran. **11** Kaguende Tiusbe muingatøgucha wamøtø, lata ashibig køn.

*Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig*

**12** Inchawei maig maramigwan martrai Moisés pørigwan chigarmera kua, mutøgucha kaig marøbeløbe tru maig maramigwan

martrai pørigu asha mariilø kømuingucha, pinab pinamnuumay amben, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan tøgarmera kua, kaig marøbeløbe, trube, tru nømui pørig tøgagúitøwei maig kønrrabigwan asha mariilø kønrrun. <sup>13</sup> Kaguende maig maramigwan martrai pørig maig tailan ka møratø amøña, Tiuswein kabyu sølgandø tabelø kønrrab kømøtø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig tailan møra marøbelø, truiløbeguende Tius tabig kørrømariilø kønrrun. <sup>14</sup> Pøs tru judíosmera kømeelø tru maig maramigwan martrai pørig chigarguen tru pørig maig martrain chibigwan nømbe ka trendø treeg marøb amøñippe, nømbe tru maig maramigwan martrai pørigwane chigarmerabe købendø, nømui mariiløyu tru maig martrai karuigwane pøri latailø købig køn nømashib. <sup>15</sup> Nømbe tru maig maramigwan martrai pørigwane nømui manrrau pøri lataig tøgar kuin kui kenamaran. Tru nømui isub kebachib pasrabiibe nøm maig kuigwan eshkaben, tru nømui isubiibe, ‘ñibe kalø mara pasran’ tain kui, kabe ‘tabig mara pasran’ tain kui indan. <sup>16</sup> Inchén øyeebe tru møguelø nømui manrrau mu asiimíig nømuinetø tøgagúilan Cristo Jesúskurri Tius maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm treeg kønrrun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindig maig køben.

*Judíosmeraba, tru maig maramigwan martrai  
Moisés pøriiba*

<sup>17</sup> Ñi, judío misag cha wamig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben ñibe ke truigwandø kemenda pasrøwa,

Tiusbe namunwei lawa wesrailø ker' chib, ñi nuig misrøb móg inchib pasrab, <sup>18</sup> katø ñibe Tius maig martrai palai waigwan nebua ashib, katø tru purø tabigwane ñibe 'tabigwein køn' chib, pasrab inchibig køn, kaguende ñibe tru Moisés pørigwan kusrenanig kua. <sup>19</sup> Ñibe tru chi ashmeelø kabgar latailan muba ambamigwan 'nabe sí, pera ibig kurmab' isua pasrab, katø löstøyuelaimbe ñibe 'tør kurmab' isub, <sup>20</sup> katø, 'chugúi mørmeelan maig kuigwan kusrenanøb, ureg latailan kusrenanøb inchibig kurmab' isuinrrun, kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørigube nebua ashib kusreelanba, tru newan ciertonigwanba maig kuigwan newan trendailan ñibe tøgagua. <sup>21</sup> Ñi katøganelanguen kusrenanøbig købendø ¿ñiasiitøweimbe kusrennrrab inchimøtirru? 'Nilamig kømøn' chib, ñi eshkab kusrenanendø, ¿ñigan niløtirru? <sup>22</sup> Katø 'itølulmumig køn' chib, ñi waminchendø, ¿ñigan itøluldírru? Ñibe taska mari tiusmeran larrø tsaliig købendø, trube, truilø pønrrai yau chi pønrrabigwane ¿ñigan nila wesratirru? <sup>23</sup> Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu ñibe truba nuig misrøb waminchib pasrøbendø, ¿tru pørigwandøwei kalø marøb itøbunab pasraitøga, Tiuswane kaigwan lataig inchib ñigan maig købash marøb pasrøtirru? <sup>24</sup> Tiuswei wam maig pørig pasraimbala: "Ñimgurrindø judíos kømø misaamerabe Tiuswei munchiwan purø trømbøig wamig køn" taig.

<sup>25</sup> Pøs ñi circuncisiónwani mara tøgagúibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibigwan møra mareneguende, purugubwei in-

dan. Inchendø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ñi kalø marøb itøbunøbene, tru ñi circuncidawa pasrab taibe chi circuncidamuig lataitøwein køn. <sup>26</sup> Inchawei tru circuncisiónwan marmíkken tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibigwan treeg marene ¿circuncidamíig kuingucha, Tiuswein kabiyube nui misag kui asamig circuncidaweig kui lataitøwei kørrømarig kømuitarru? <sup>27</sup> Inchen tru judío kømø misag, asru tru circuncidamíig købendø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan marøbiibe, ñi, judío, tru Moisés pørigwan tøgaig, katøgucha circuncidaweig købendø, tru pørigwan kalø marøb itøbunøbene, nø maig uniitøga ñune nøguen ñi kalø marøptiig kui kørrømartrun.

<sup>28</sup> Kan judío kømibe, ka palatø judío kørnrrab kømøwei, asru ka palatø circuncidaweig kuikkurri judío kørnrrab kømøwein køn. <sup>29</sup> Treeg kømøtø, kan cierton judíobe nui umbugurri treeg køn. Katø tru circuncisiónwan Espíritu Santogurri manrrau marig køn, tru maig maramigu pøriiløgurrin kørnrrab kømøtø. Inchen tru treeg mówane maya nuguen tabig wamindiibe móguelainukkurin kømøtø, Tiusweinukkurri arrubig køn.

### 3

<sup>1</sup> Trube, treeg købene, ¿kan judíoimbe chiyutørre mas tabig kerah kan judío kømíigwei lata? ¿Katø tru circuncisión mariibe chi purugub pasrah?  
<sup>2</sup> Pøs, kan judío kømibe chiyutøgucha truba truba tab køn. Srøtøbe, Tiuswei wamwan nømunwei asha marøb tøgagønrraimab isua trana pasrig købig køn. <sup>3</sup> Pøs nøm móiløgøben Tiusba maig

pønrramigwan treeg øyeeg pønrrømuinkurrindø, Tius nø maig tabig kuigwane treeg kømønrrai mana treeg martrab kø. <sup>4</sup> ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Treeg kømøtø, Tiusbe nø maig martrab taigwane isømø, treeg marøbig køn, misaabe mutøgucha isapteelø kuingucha. Tiuswei wamwan maig pørig pasraimbala:

“Ni wamindiiløyu sølwan waminchibig kui asig kønrrain køn taig.

Katø ñun ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ tainab pasraigu ñibe tab puraya webyan” taig.

<sup>5</sup> Inchen tru nam sølgandø tabig marmub øyeeg pønrraibe Tius nø sølgandø tabig kuigwane masken tab nebua asig kønrrai kenamarene, trube, ¿nambe chi chinrrab køh? ¿Tru Tius nui namig købiitøga namun møra melønrrai marøppe, søl marmúig køptø, treeg mariig kønrrab kø chindah? (Nabe iigwan trenchippe, møguelø maig isubelø køben, trumay isua trenchar.) <sup>6</sup> ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Trube, øyamay kuimbe ¿pirau maya misaameran tru maig kønrrabigwan Tiusbe chincha asha martrab kø?

<sup>7</sup> Inchen tru nai isa wamindiibe Tiuswei newan ciertonigwane masken maya nuguen tabikken kønrrai marendøbe, trube ¿nanø katøgucha chindimbarre kaig marøptiig kuig mara kørrømarah? <sup>8</sup> Trube, øyah chinrrauta (tru møiløgøsrøn namuimburab trømbøig waminchib itø amrrubeløma namun ke øyeeg chib pønrrabelø kui marøbelø køn): “Kaigwan margin cha, tabig attraimbe”. Tru trenchibelane møra pønrrønrrai maramig sølwein køn.

*Tabig sølwan marøbeløbe kanguen mu kaagøn*

<sup>9</sup> Trube, treeg købene, ¿nam judíosmerabe katøguchi tabelø købra chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. Kaguende: “Judíosmeran lata, judíos kömeelan lata, kaibe mayeelanba nø karub tøga pasran” cha. Yandø nambe: “Treeg kön” cha chab trendaig kuig kön.  
<sup>10</sup> Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Sølgandø tabiibe ni kan kandøguen mu kawei,

<sup>11</sup> maig kuigwan chi chibig kui mørtrabig muguen kawei,

Tiuswan isub lanrrabiibe muguen kawein kön cha.

<sup>12</sup> Mayeeløba peeburabgøba amba,

møitøgucha chi martrabgaig kailø misrin kön cha.

Tabig marøbiibe muguen kaagøn cha,

ni kan kandøguen mu kaagøn cha.

<sup>13</sup> Nømui mørrambe kan kwaig sørin trabwan kura pasri lataig køben,

nømui niløtøgabe may wamincha, isa kegørrøsrkøbelø kön.

Nømui trikkalusyube ulmerai venenon muga latailø, treelø kön cha.

<sup>14</sup> Katø nømui trigube kaig nebunrrai trømbø wamamibah,

larrø pusrkwanrraptiig wamamig møbgølig lataibatø netsailø kön cha.

<sup>15</sup> Nømbe kweechib, ani lushib luløb pønrramig srøbmerabe unchaguen tøgar kön cha.

<sup>16</sup> Nømui amønailøbe purø isumdiig kørrømisra waramig kønrraimba,

chugurringuen k  muel   isuig k  rr  misra  
waramig k  nrraimba,  
treeg mar  bel   k  n cha.

**17** Ambumay imay tab am  namigwane ashm   mis-  
aamera k  n cha.

**18** N  mbe Tiuswan k  rig t  gag  migwane  
ni managuen isumeel  , treel   k  n” cha,  
trenchibig k  n.

**19** P  s nambe ashibel   ker, tru maig  
maramigwan martrai Moisés p  riibe tru p  rig  
maig chiben truigwan mar  b melabelaimburab  
waminchibig kui, mumerat  gucha chi chinhab  
kaima p  nrramig k  nrraimba, kat   Tiuswei  
merrab pirau maya misaamera kerriguba  
n  mui chi mariilan eshkab p  nrramig k  nrraimba.

**20** Kaguende tru maig maramigwan martrai  
Moisés p  rig maig chibig k  ben trunun marikkurri  
Tiuswei merrab chi kaig marm  ig lataig munguen  
tabig k  rr  marig k  nrram  n. Treeg k  mot  ,  
tru p  riibe nambe kaig mar  bel   kui trunun  
kenamar  b pasran.

*Kaigyugurri webambamibe isubigwan  
Jesucristoinug pasra t  gag  ukkurrin k  n*

**21** Inchen m  imbe tru chi kaig marmeel    
lataig tabig k  rr  misra p  nrramig k  nrrai  
mar  big Tiuswei yand   kenamisin k  n, tru  
maig maramigwan martrai Moisés p  riiba  
chi asamikkaig, Tius maig karuigwan tru  
eshkabel  ba, kat   tru maig maramigwan martrai  
Moisés p  riguba, tru truigweimburab maig  
wamindig k  ben, treeg. **22** Iig tru chi kaig  
marmeel  lataig tabig k  rr  misra p  nrramig k  nrrai

marig Tiusweimbe, isubigwan Jesucristoinug pasra pønrraikkurri arrubig køn mayeelø nun kørebelaime, mungucha nøørø marøb kandarøtø inchimø. <sup>23</sup> Kaguende mayeeløba kaig mara, Tiuswei tørguegwalmbigwane chincha nebumøn. <sup>24</sup> Incha tru chi kailø kømeelø lataig tabig pønrramig keta traniibe Tius ka yandø tab indikkurrin køn, Cristo Jesúskurri Tiusweyelø kønrrai wesruilø kuikkurri. <sup>25</sup> Tiusbe Cristone kan animal kweecha tranøb lataitøwei marig køn, Cristoi ani lusinug nømui isubigwan pasrikkurri misag kaig mariilan Tius ulø paymumig kønrrai. Øyeeg marøppe, Tius nui tru sølgandø tabigwan ashchai kenamaran, kaguende tammay muniirabig køptø, tru merrabwan kaig mariilane chi ulø paymønrrab pesannawa. <sup>26</sup> Nøbe øyeeg marøppe, tru møi øyan kwaløm nui sølgandø tabigwan kenamartrab indig køn. Katø nøbe isubigwan Jesúsweinug pasrøbigwane chi kaig kømíig lataig tabig kørrømisimarøbig køn.

<sup>27</sup> Trube, treeg købene, ¿chiyu møg inchib pønrrønrrerah? Pøs treeg indamibe yandø patsan. Trube, ¿trunune mumay martrai pasriitøga patsøga pasrah? ¿Chigøben tabig mariiløtøga kønrrab kø chindah? Kah, treeg kømøtø, truibe isubigwan Cristoinug pasrtrai indiitøga patsøgan. <sup>28</sup> Pøs nambe øyamay køn chibrren pønrrer, tru chi kaig kømíig lataig tabig pasramibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurrin køn cha, tru maig maramigwan martrai pørigu truilan mariiløgurrin kønrrab kømøtø.

<sup>29</sup> ¿Kabe Tiusbe judíosmerayasiitø Tius kønrrab kø chindah? ¿Nøbe judíos kømø misaamerai<sup>ngucha</sup>

Tius komuitarru? ¡Pos yamba treegwein komuitarru! Judios komø misaameraiingucha nøbe Tius kon. <sup>30</sup> Kaguende Tiusbe nøtø kandø kon, isubigwan nuinug pasrikkurri judiosmera, tru asru circuncidawarmeran chi kailø komeelø lataig tabig ponrramig marøb, katø judios komeelø, tru asru circuncidawa komeelangucha nømui isubigwan nuinug pasrikkurri chi kaig komeelø lataig tabig ponrramig marøb inchibig. <sup>31</sup> Pos treeg kobene, ¿isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøga tru maig maramigwan martrai porigwane chigucha komig mara korrømartrautah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg konrraamøn. Masken nambe tru maig maramigwan martrai porigwane maig kobiibe, treeg konrrai inchib ponrrer.

## 4

### *Abraham isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiuswei merrab chi kaig komig lataig korrømarig*

<sup>1</sup> Treeg kobene, ¿nam judiosmerai tru merrabsrø namui kølli misag Abrahambe chi wetørraig kon, chinrrab? <sup>2</sup> Pos Abraham chigøben tabig mariitøga chi kaig komig lataig tabig pasramig kuig kuimbe, møg inchib waminchib pasramig kobwei inchib-sruinrrun, inchendø Tiuswei merrab komøtø. <sup>3</sup> ¿Tiuswei wamwan porigube mandø chibig koh?: “Abrahambe Tiuswan koreben, treekkurri nune Tiusbe chi kaig komig lataig, tabig treeg asha pasrig kon” cha, trenchibig kon. <sup>4</sup> Pos møikkøben kan chigøben marenma, truburø traniibe keta tranig komøtø, nui marimburø tranamigwan tranig, treeg kon. <sup>5</sup> Inchen Tiusba tab ponrrønrrab chi marmuindøgucha, tru kaigwan chi kaig komig

lataig tabig kørrømarøb Tiuswan kørebene, tru nui isubigwan nuinug pasrigwane Tiusbe sølgandø tabig kui asan. <sup>6</sup> Davidbe katø treetøwein taig køn: “Maya nuguen tab kuig køn cha, kan møg nui tabig mariiløgurrin kømøtø, Tius ka yandø chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha treeg kørrømarinabigweimbe.” <sup>7</sup> Øyah chib:

“Mayanguen tab kuilø køn cha,  
 kaig mariilan Tius nømun chigucha chi ulø  
 paymønrrab pesannab,  
 katø nømui kaig mariilan chi isua ashmø  
 kasra kørrømarinabelaimbe.

<sup>8</sup> Mayanguen tab kuig køn cha,  
 Señor nui kaig marigwan trunun isua  
 ashmøtø, Señor kagøbasinab møøbe.”

<sup>9</sup> Inchen iig tru mayanguen tab købiibe  
 ¿circuncidawarmeraindø kønrrab kø chindah, kabe  
 circuncidameelaingucha kønrrab kø chindah? Pøs  
 nambe trendaig kuig køn: “Abrahambe isubigwan  
 Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri nune Tiusbe chi  
 kaig kømíig lataig tabig treeg asha pasrig kuig køn”  
 cha. <sup>10</sup> Inchen ¿tru treeg mara kørrømarøb urasbe  
 nøbe maig uñen kuig køh? ¿Nøbe circuncidaweig  
 køben kuig køh, kabe circuncidamíig srø køben  
 kuig kø chindah? Nøbe circuncidaweig køben  
 kømøtø, nøbe circuncidamíig srø købenbatøsrøwei  
 treeg kørrømarig kuig køn. <sup>11</sup> Inchen Abrahambe  
 tru isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri  
 chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha kørrømari  
 wendøsrø, truigweimburab tru circuncisiónwane  
 kan siñal, kan sello lataig utig køn. Treekkurri  
 Abrahambe circuncidameelø mayeelø Tiuswan  
 kørebelaimebe nøbe mørskain køn, nømgucha kaig

kømeelø lataig tabig treeg asiilø kømig könrrai.  
**12** Katø Abrahambe tru circuncidailaingucha  
 møskain køn, tru treegwan ka mariitø kømøtø,  
 tru namui møskai Abraham circuncidamíig  
 køppatøsrøwei nui isubigwan Tiusweinuutø tøga  
 unigu truwandøwei trappunabelaimbe.

*Tius nø martrab kørrømisriibe isubigwan nuinu-  
 utø tøgagúikkurri utønrrun*

**13** Kaguende Tius tru treeg trannrrab cha  
 kørrømisrigwan Abrahamwanba, nuinukkurri  
 karrab misaameranba pirøwan ketig utønrrun  
 chib urasbe, tru maig maramigwan martrai pøra  
 wesruitøga tranmøtø, nø isubigwan Tiusweinuutø  
 pasra tøgagúigu chi kaig kømíig lataig nø treeg  
 kuigu tranig køn. **14** Kaguen tru keta trannrrab  
 misrigwan utønrrabeløbe tru maig maramigwan  
 martrai pørig maig taigwan marøbelø, truiløtø  
 kuig kuimbe, trube, tru isubigwan Tiusweinug  
 pasra tøgagúibe chi tøgagømuinguenig køben,  
 katø tru treeg trannrrab cha kørrømisrikkucha  
 ka treeg martrab taitø purebsruinrrun. **15** Pøs  
 kaguende tru maig maramigwan martrai  
 pøriibe Tiuswei trømbøig namig købigwan tøgaig  
 arrubig køn mørmeelaim palabe. Inchen tru maig  
 maramigwan martrai pøra wesruig chiganuube,  
 kalø marøb itubunab kømikkucha chigagøn.

**16** Inchawei Tius tru treeg trannrrab cha  
 kørrømisriibe misaamera nømui isubigwan  
 Tiusweinug pasrikkurri arrubig køn, truibe  
 Tiuswei tru ka yandø ketig könrrai. Incha tru  
 Abrahamweinukkurri amrrub misaamerai  
 mayeelaimba maig mariqwane mu könøgamgaig

treeg marig kørrømisrtrain kuig køn. Tru maig maramigwan martrai pørig maig taigwan marøbelaindø kømøtø, tru isubigwan Tiusweinuutø pasrig Abraham tøgagúigwandøwei tøgarweimbe nømuingucha kønrrai. Inchawei Abrahambe Tiusweimburabigu nam mayeelai møskain køn. <sup>17</sup> Tiuswei wamyu maig chibig pørig pasraimbala: “Truba yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai ñune møskain kønrrai marar” taig. Tru Abraham kørewa pasraig Tiuswein kabyube Abrahambe namui møskain køben, tru Tiusbe kwailan øsiirangarub, chi marig kaabendø, chabguen marig pønrrai lataig wamabig, treeg Tius køn.

<sup>18</sup> Chi treeg kønrraitamab isua muniiramig chigagúingucha, Abrahambe kørewa, muniirab megaig køn. Treekkurri truba yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai møskai misrig køn, Tius øyah taimbala: “Ñuinukkurri karrab misaabe øyeeg nørrø kønrrun” taig. <sup>19</sup> Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigube treeg kømuptinchaítamab nui asrwan isua, kullaaramuig køn, nøbe yandø kwai lataig kuinaindøgucha. Kaguende nøbe yandø cien años lutaig købig køn. Katø Saragucha ureg tøgagømibe kwai lataitøwein købig køn. <sup>20</sup> Øyeeg køben Tius tru treeg martrab cha kørrømisrigwane Abrahambe treeg kømuptinchaítamab isumuig køn. Treeg kømøtø, nui isubigwan nø Tiusweinuutø pasra tøgagúibe masken mur pasrønrrai marig pasrøwa, Tiusweyasisig maya nuguen tabig marøbig køn. <sup>21</sup> Abrahambe treeg kønrrab kui newan

isua pasrabig køn, Tius treeg martrab cha kørømisrigwane maramburab maramigwan tøga Tius kui. <sup>22</sup> Incha nui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe Abrahamwane chi kaig kømíig lataig tabig kui asha utig køn.

<sup>23</sup> Inchén tru: “Chi kaig kømíig lataig tabig kui asha utig køn” cha pøriibe Abrahamweyasi-itø kømøtø, <sup>24</sup> namuyasikkucha tøga pøra pasrig køn, tru nam chi kaig kømeelø lataig tabig kui asha Tius utiilø kønrrabelaimbe, tru namui Señor Jesucriston kwailai utugurri katøle øsiirangarub Tiuswan nam kørebelaime. <sup>25</sup> Cristobe namui kaig mariilaimburø kwanrrai tranig kua, katø nune katøle øsiirangaruig køn, Tius namun chi kaig kømeelø lataig tab kui asilø kønrrai.

## 5

### *Kaig marig chigar kørømarig*

<sup>1</sup> Inchawei isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkurri chi kailø kømeelø lataig tabig pønrramig kua, Tiusba chi isumgaig tab pønrramigwan tøgaguer, Señor Jesucristogurri.

<sup>2</sup> Pøs katø nambe nøgurri namui isubigwan nuinuutø pasriitøga øyeeg tru ka yandø tabig tranigu kebamba, truyu pønrrøwa, Tiuswei tørguegwalmabigwan namgucha tøgagønrrab, treegwan isua muniirab tab kui mørøb pønrrer.

<sup>3</sup> Incha øyeetø kømøtø, namun chigøben isumdiig nehuben, katø nambe mayanguen tab kui kasraarabelø ker, kaguen tru chigøben isumdiig nebuli pønrramig arrubiibe maig kuingucha tammay melam kusremig arruben, <sup>4</sup> tru maig kuingucha melabig melaigugurri arrubiibe, chine

pub arrubigu chi kømui lataig pønrrabelø kømig arruben, tru treeg chi kømui lataig pønrrabelø kuigyugurri arrubiibe, tru tøgagømigwane yandø tøgaguuen pønrrermab isua pønrramig arrubig kui isubelø kuig køppe. <sup>5</sup> Inchen nam tru tøgaguermab isua munig melaiibe, treeg kømuptincha namun ka isuindø pønrramig kørnrai kørroømartrabig kømøn. Kaguende Tiusbe namui manrrøwan nui undag købiitøga netsøgana pasrig køn, Espíritu Santon namun tøgagønrrai tranikkurri.

<sup>6</sup> Pøs nambe chigucha chi martrabgailø pønrrøben, Cristobe kailayasig kwaig køn, yandø ke treeg maramig puben. <sup>7</sup> Tabig sølgandø uñib møweimburø kan mugøben nø purøbasramisra kwanrrab indamibe purø murig køn, ke kan larrø tabig marøb møweimburøgan pøs kan mube nø purøbasramisra kwanrrab pasramisrøbwei inchibsruitarru køben. <sup>8</sup> Trune Tiusbe nui undag købig namuyasig tøgagúigwan øyeeg marigu kenamaran, nam kaig marøbelø købenbatøsrøwei, Cristo namuimburø nø purøbasramisra kwaigu. <sup>9</sup> Møimbe yandø Señor Jesucristoi ani lusiitøga nam chi kaig kømeelø lataig tabig pønrraig køppe, møimbeguende Tiuswei trømbøig namig købig namuim pala attrabig pasrabigwan Cristogurri treeg pumønrrai mariilø kømønrrun. <sup>10</sup> Pøs nam Tiuswan ashig kømui inchib pønrrab urassrøweinguen, nui Nusrkai kwaikkurri Tiusba tammay tabig kørroømisra pønrramig kørnrai mariilø kuig køppe, møimbeguende, yandø nam nøba tabig kørroømisra pønrrønrrai mariiløbe, nambe kaigyugurri wesrailø kømønrrun Nusrkai øsig kuikkurri. <sup>11</sup> Incha katø iitø kømøtø, nambe

Tiusweinug maya nuguen kasrag pønrrer namui Señor Jesucristogurri. Pøs nøgurri nambe Tiusba tru tammay tabig kørrømisra pønrramigwan møimbe utig kuig køn.

*Adánweiwanba, Cristoiwanba waminchibig*

<sup>12</sup> Pøs kaig mariima kan møkkurrindø yu pirau kebarruben, kwamibe tru kaig marikkurri arrig købene, øyeetøwei tru kwamibe maya misagwan puraarrub arrig køn, kaguende mayeeløba kaig marig kua. <sup>13</sup> Tru maig maramigwan martrai pørig chigaabenbatøwei, kaig mariibe yu piraube pasrabguen indig køn. Inchendø tru maig maramigwan martrai pørig kaabene, kaig marigwangucha chi isua asamig kaabig køn. <sup>14</sup> Treeg kuindøgucha, tru kwamibe Adán tsub urassrøngurri Moiséskatig mayeelaim pala pasrøben, mayeelanba kwamig arrig køn, Tius karua pasrigwan kalø marøb itøbunab Adán mari lataitøwei marigwan marmeeleaim palaguen. Adánbe tru wendau attrabigweimbe tre lataitøwein kuig køn.

<sup>15</sup> Inchendø Tius nø keta traniiba, tru karua pasrigwan Adán kaig marøb itøbuniibabe treetøwein kømøtø, peg køn. Kaguende Tius karua pasrigwan kan møg kalø marøb itøbunikkurrindø misag truba nørrø kwamima kuibe, treetøguen kømø, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe misag nørrø pønrrabelaim pala arrumburab arrig køn, tru Jesucristo kan møweinukkurrindø ka yandø keta tranig arrubig. <sup>16</sup> Inchagucha Tius tru keta traniibe, tru kan møøtø kaig marigugurri arrubig lataig kømøtø køn. Kaguende tru kaig marimburø maig

kønrrabigwan asha mariilø pønrramig arrubiibe, kanbalø kalø marikkurrindø arrua, misagwan kailø kui kørrømara pønsrailø kømigwan tøgaig arrig køn. Trune Tius tru ketiibe möguelø purø nørrø kalø mara pønrrøben, treekkurri arrua, Tiuswein kabyu nam chi kaig kømeelø lataig tabig pønrramig kønrrai mariilø kømigwan tøgaig arrig køn. <sup>17</sup> Pøs Tius tru karua pasrigwan kan mög, nøtø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misagweim pala tru kwamig nø karub pasrønrraima, tru kan møøtø øyeeg mariibe, treetøguen kømøtø, tru Jesucristo, nø kan møkkurrindø nøm øsig kuigube chigurrim-bunø arrubigwan nøm kanawa puraambub amr-run, tru Tiuswei nørrø ka yandø tab indigwanba, tru chi kaig kømig lataig kømig ketigwanba Tius tranig utabelø.

<sup>18</sup> Pøs Tius karua pasrigwan kan mög kanbalø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misaameran møra pønrrønrrai pønsrailø kømima kuibe, katø treetøwei kan mög kanbalø sølgandø tabig mariitøgatø maya misaameran tru chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømisramigwan maran, truibe nømuyasig øsig kømigwan tøgaig arrubig. <sup>19</sup> Kaguende kan møøtø maig karuigwan møra marmuikkurrindø misaamera truba nørrø kaig marøbelø kønrrai mara kørrømariibe, katø treetøwei kan møøtø tru maig karuigwan møra mariibe truba nørrø chigucha chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømariilø kønrrun.

<sup>20</sup> Tru maig maramigwan martrai pøriibe tabig-wane tabig kui ashchaimba, kaig marigwane kaig kui ashchaimba asøskønrrab kebarrubene, tru kaig marøb itøbunab kømibe masken nurab

larrøbitsig køn. Tru kaig marig mas larrøbichib nurabene, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe treetøguen kømø, purab nuikken nurab larrøbitsig køn. <sup>21</sup> Inchawei tru kaig mariibe misagwan Tiusweinukkurri tarømara, kwamigumay srua ib truig kerriguwan nø karub pasrab lataitøwei, tru ka yandø tab indikkucha tru sølgandø tabig mari-itøga kerriguwan nø karub pasrønrrain kuig køn, managatig øsig kømigwan tøgaig Jesucristo namui Señorgurri.

## 6

### *Kaig marøb melaigugurri yandø wesrailø*

<sup>1</sup> Trube, treeg købene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiuswei tru ka yandø tab indig mas nurab larrøbichib attraimbe, trube, kabe kaig maramigwan marøbig martrab køh? <sup>2</sup> ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Kaguende nam kaig maramigweimburappe yandø kwailøbe tru kaig maramigu katøgucha chincha øsig pønrrønrrab. <sup>3</sup> ¿Kabe ñimbe ashmeelø køtirru, nam mayeelø Cristo Jesúswi munchiyu piu umbu ulsrøbeløbe, tru nø kwaigu namgucha nøba kanguegøtø nø kwab lataitøwei mara pønrrain kui? <sup>4</sup> Kaguende nambe piu umbu ulsraitøga nøba kanguegøtø søri latailø kuig køn, nø kwaigu namgucha kwanrrab, Møskawei tørguegwalmabitøga kwabelai utugurri Cristo katøle øsiirawa kurrab lataitøwei, namgucha katøgan srøig peemay øsig amønamigwan tøgagønrrab.

<sup>5</sup> Cristo kwaiguma trakkandø kanbalatø nam nøba pønrrain kuabe, treetøwei nø øsiirawa

kurrigugucha nambe øssirawa pønrramig kønrrun.  
<sup>6</sup> Kaguende nambe ashibelø ker, tru nam trendø kaigwan tøga kal-laig tru køllig namui umbu pasrabigwane Criston tru kurusyu mesrøben, tøga mesrøb lataig marigwan, tru namui umbu kaig martrai isungarubigwan pinisaig kønrrai, nam kaig maramigutø melabig melamig kømønrrai. <sup>7</sup> Kaguende yandø kwabiibe, treeg kaig marøb megamigugurrimbe treeg marmønrrab webya pasran. <sup>8</sup> Pøs namgucha Cristoba kanguegøtø kwab lataitøwei marabe, katø nøba øsig purramigwangucha purramig kønrrab kui isua pønrrer. <sup>9</sup> Kaguende nambe ashibelø ker, Cristobe kwabelai utugurri katøle øssirawa, yandø kurrikkurrimbe katøbe yandø mana kwamønrrabig køben, tru kwangarub pasrabiibe yandø nune katøbe chigucha martrab kaimanrrab kui. <sup>10</sup> Cristobe kwappe, tru kaig marigweimburab kan pijitø managatigweyasig kwawa, katø møi øsig wappe, Tiwsweyasisig øsig wan. <sup>11</sup> Inchawei treetøwei ñimbe kaig maramigweimburappe yandø kaig marmønrrab kwailø kermab isua pønrray. Inchendø Tiwsweyasiibe Cristo Jesùsba kanbalatø pønrraikkurri øsiguelø kermab isuague.

<sup>12</sup> Trube, treeg købene, tru kaig maringarub pasrabig tru ñimui patsønrrab asru nø karub pasrønrrain kømøtø kuig, tru kaig marøg købig arrubigwan ñim tru kuindø maramig kømønrrai.  
<sup>13</sup> Katø ñimui asru tasiimera, srøbmera, øyeelø chine tøgagúilan kaig maramigweyasig trannrrab inchib pønrrømøtay. Treeg kømøtø, masken ñimbe

kwailø latailø kua, katøle øsiirawa latailøsun Tiusweyasisig trannrrab inchib, ñimui asru chi pønrrabigwane trurrawa sølgandø tabig marøb kømigweyasisig trannrrab inday. <sup>14</sup> Pøs tru kaig mariibe ñimune yandø nø karub pasrømønrrun. Kaguende yandø ñimbe tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig melømøtø, Tius nø ka yandø tab indig truig karuin pønrran.

*Møimbe yandø kaigwan kømø, tabig maramigwan marøb melabelø.*

<sup>15</sup> ¿Trube, treeg købene, mandø inchab? ¿Tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig melømøtø, Tiuswei tru ka yandø tab indig karuig pønrraig køppe, kabe kaigwan marøb kønrrab køh? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. <sup>16</sup> ¿Ashmeelø køtirru, ñimma mungøben nø maig karuben treeg karui mørøb melørrumøn cha melamisrabe, nø maig karuben ñim møra marøb melai mowaimbe nø karuindiig melamig købig kuin kui? Pøs, tru kaig maramig nø karub tøga pasraibe kwamigumay srua iben, Tius maig karuigwan møra marig truig karub tøga pasraibe Tiusba tab pønrramigumay srua ibig køn. <sup>17</sup> Inchendø Tiuswan mayanguen ungwa, ungwa chinrrab. Pøs ñimbe merrappe tru kaig marig karuindø melabelø kuagucha, tru tabig kusrenanigwan ñim maig utig køben, treeg marøb kømigu pønrramisra, ñimui manrraugurri newan isua treegwan møra marig køn. <sup>18</sup> Ñimbe kaig marigugurri yandø wesrailø kua, møimbe ñimbe tru sølgandø tabigweyasisig karuindø melønrrabelø misrin køn.

**19** Nabe waminchippe, misaamerá wamindimay waminchar, kaguen ñim misaamerá kuig kóppe, isuigu kullaguelø kuimba. Pøs tru merrabwanma ñimui asru tasiimera, srøbmera øyeelø chine tøgagúilan køsøngønrraptiigweyasig treegwandø, treegwandø katøguchinguen, katøguchinguen trømbøig marøb kømima kuibe. Møimbe treetøwei ñimui asru chine pønrrabigwan tru sølgandø tabig marøb kømigweyasig treegwandø marøb kømig trannrrab inday, ñimuyasiitøwei Tiusweindø tarømarig pønrramig kønrrai.

**20** Pøs tru ñim kaig maramigu trutø trutø marøb køb urasma tru sølgandø tabig maramig ñimun truig nø karuimíig amøñibelø kuig køn. **21** ¿Inchen tru kaig marigugurrimbe tabiibe chi wesrawa pønrrøgue? Møi yambalasrømbe ñimune kørikken kuim pønrramitø køn. Pøs truibe srabebe ka kwamitøwei srua arrubig køn. **22** Trune møimbe ñimun kaig marøb melaigugurri yandø wesrailø, Tius karuindø melabelø misrikkurrimbe, Tiusweyasiitø tarømarig pønrramig tøgagøn. Inchen truikkurri arrubilbe tru managatig øsig kømig, truig køn. **23** Kaguende kaig mariibe tru kaigwan marimburø nø tranøppe, kwamigwane tranan. Trune Tius keta traniibe managatig øsig kømig, truig køn, namui Señor Jesucristoba kanbalatø pønrraigu.

<sup>1</sup> Nai nunelø, tru maig maramigwan martrai karuigwan ashibelan nabe waminchar. Ḷnimbe ashmeelø kōtirru, tru maig maramigwan martrai karuibe kan mōwane øsig unamnegatiitø nø tøga pasrabig kui? <sup>2</sup> Kaguen kan kasharawa ishuwanma tru maig maramigwan martrai pasriibe keeba nøørø kōnrrain kōmø, kandø mara tøgagøn keg øsig wamnegatiibe. Inchendø yandø keg kwabene, tru pørig nui keeba nøørø kōnrrain kōmø, mara korrømarig købigwane nøbe yandø truburappe chi asamikkaig korrømisran. <sup>3</sup> Inchawei keg øsig wamne, katøgan møøba kasharabene, truigwane 'kewan itøluløptø ishug køn' cha, nune treeg wamig korrømisrtrun. Inchen nui keg kwabeneguende, tru maig maramigwan pasrig nui keeba nøørø kōnrrain kōmø, korrømarig købigwane, yandø nøbe truburappe, chi asamikkaig korrømisran. Katøgan møøba ya, kasharaingucha, yandø kewan itøluløptø ishug kōnrraamøn.

<sup>4</sup> Katø treetøwei ñim, nai nuneløgucha, Cristoi asruelø kuikkurri tru maig maramigwan martrai pørigweimburappe ñimbe yandø kwai latailø korrømisrig kuig køn, tru katøganwei misra pønrrønrrab, Cristo tru kwailai utugurri øsiirabigwei, nam øyamay Tiusweyasig tabig marøbelø kōnrrab. <sup>5</sup> Kaguende trendø kaig marøb asr namun nø karuim pønrrab urasbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kaigwan marmønrrai tru mera pasriibe namune kaigwan martrab isunrrai masken kiagasarønanen, tru kaig marøg købiibe namui asru marøb

pasrabig køn, namun øyamay kwamigumay srua inrrabigweyasig marøbelø kønrrai marøb.

**6** Inchendø møimbe tru Moisés pørig nø karub tøgagúigweimburappe nambe yandø kwaikkurri, nambe truigweimburappe chi asamikkar kørrømisrig køn, Espíritu Santoinug peemay øsig kømig srøizhigu nam Tiusweyasig marøb melamig kønrrai, tru maig maramigwan martrai merrabsrø køllin pørigu kømøtø.

*Tabigwan martrab inchen kaigwan martrai inchibig namui umbu pasrabig*

**7** ¿Trube, treeg købene, mandø chinrrab? ¿Tru maig maramigwan martrai pøriibe kaig marøbig kønrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Kaguende tru martrai pørig kømuimbe, kaig mariibe maig købig kuin kui nabe nebua ashmubsrubrainrrun. Pøs tru maig maramigwan martrai pørig: “Mendaigweiwane chull asamig kømøn” cha, trenchimuig kuimbe, trube, tru mendaigweiwan chull asamibe kalø købig kuig nabe nebua ashmubsrubrainrrun.

**8** Inchen kaig maramibe tru øyeeg marmønrrai karua pasrinug nø kelula, pasramisra, nane chigurrimbunø chull ashib pasramig kønrrai nane masken isunrrai kiagasrønanig køn. Kaguende tru maig maramigwan martrai pørig chi kaabene, tru kaig mariibe chi martrabgaig, kwaig lataig køn. **9** Tru maig maramigwan martrai pørig maig maringaruigwan merrabsrø chigaig køppatøbe, nabe øsiguig købig kur. Inchen tru maig maramigwan martrai pasrig arrubene, tru kaig maramibe nainuube ke øsiirab lata

inchen, nabe kwai lataig kørørømisrinabig køn.  
**10** Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe tru  
 øsig kømigumay pera inrrabig kuig købendøbe,  
 nane masken kwamikken kørrai marøptinndan.  
**11** Inchen kaig maramibe tru maig maramigwan  
 martrai pasrinug nø kelula, pasramisra, nane  
 purø may kebenøsrka, tru karua pasriitøga nane  
 kwaig lataig mara, Tiusweinukkurri tarømartan.

**12** Inchawei tru maig maramigwan martrai  
 pøriibe newan tabig køben, katø tru martrai karua  
 pasriibe newan tabig, sølgandø maig maramigwan  
 marøbig, tabig køn. **13** ¿Trube, tru treeg tabig  
 købendøbe nane kwamig kørrai marøb pasra chin-  
 dah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn.  
 Treeg kømøtø, tru kaig mariibe tru tabig mar-  
 trai pørigwan nø merrarrawa marøb pasraitøga  
 nane kwanrrai mara, øyamay kaig mariibe kaig  
 marigwein købig kuin kui ashchai kenamarig køn.  
 Inchen tru maig maramigwan martrai pasriibe  
 tru kaig marigwane newan kaig købig kui kena-  
 maran.

### *Møøbe kullaguig køn*

**14** Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe  
 Tiuswei newan tabigweimburabigwan nambe  
 asamig køben, trune nabe asr mumay srua iben  
 treeg kuinawa, trumay isumøtø, kaig marigu tru-  
 nundø, trunundø marøb meganrrai yani lataig  
 kur. **15** Pøs natøweinguen na marøb pasraigwane  
 ni mandø kuinguen mørmuinatan. Kaguende  
 na marinrrabna indigwane marmubendø, tru  
 tsalø kømdiig na marmønrrab isuigwane, trube,

marøptø marinabig køn. <sup>16</sup> Pøs tru nai isub kebachibigu kalø kui mørendø, na trunun marøptø marinaig købene, trube, tru maig maramigwan martrai pøriibe chi kaig kømøtø, nabe truigwane tabig kui asha pasrar. <sup>17</sup> Pøs treeg købene, tru treeg kaig marigwane yandø narre marøb pasrømøtø, tru nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran. <sup>18</sup> Pøs Tiusba kømíibe trendø na kaig kuinaigube chigucha tabiibe pasrømuin kui ashar nabe. Kaguende tabigwan nabe martrappe isuinabendø, truigwane martrappe kaimainatan. <sup>19</sup> Pøs tru na mariibe tru tabig martrab isuigwan marmøtø, tru kaigwan marmønrrurmab isuigwane marøptø marinatan. <sup>20</sup> Inchawei tru na marmuinrrabna indigwan na mariibe, narre marig kømøtø, nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran.

<sup>21</sup> Inchawei nainug kaig martrai inchib pasrabig købig kuin kui nebua ashar, nabe tabigwan martrab indingucha, tru kaig maramibe nainuube nømerrig, nømerrig pasrabig kuin kui. <sup>22</sup> Kaguende nabe nai umbube truba truba tab kui mørøb kasraarar tru maig maramigwan martrai Tius pasrigu kaigwane marmub, tabigwane marøb indamigwan nebua asha. <sup>23</sup> Inchendø nai asru tasiimera, srøbméra øyeeg chine pønrrabigu øyeegwan martrai inchibig katøgan nuin kui nainug kaig maringarub pasrabig kuin kui ashar, tru nai turtrawa isuigu maringarub pasrabig tabig karuigwane marmønrraingøba inchib pasrabiiba kwayab, tru nai asru chine pønrrabigu kaig maringarub pasrabig, truig køn, tru nan iløsrka meganrrai nø merrarrawa srua

ibig.

<sup>24</sup> ¡Karrengucha kuita kan na waachawane! ¿I tru kaig maringarub pasrabig kwamigumay srua ibigugurrimbe nane mu wesranrrerah? <sup>25</sup> ¡Pøs Tiuswan mayanguen ungwa, ungwa char, namui Señor Jesucristogurri nan wesranrrab kui! Inchawei natøweinguen nai turyu isuitøgabe Tius martrai karua pasrigu isub megainabendø, tru na trendø kaig kuinaitøgabe kaig martrai karua pasrigu marøb megainatan.

## 8

*Tiuswei Espíritu maig kørnraian køben amøñibeløbe yandø tabigu webamba pønrran.*

<sup>1</sup> Inchawei møimbe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrrabelaimbe møra melønrrai maramibe yandø chigaagøn. <sup>2</sup> Kaguende Espíritu tru martrai karua pasrig øsig kømig Cristo Jesúsweinug pasrabiibe, tru kaig marøbig kørnraian indamba, kwamig kørnraian indamba tru martrai karua pasrig treeg inchibigugurri nane wesruig køn. <sup>3</sup> Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe truburab martrab kaimaigwan Tiusbe marig køn, pøs tru pøriibe yandø truburab martrabgaig køben, tru namui trendø kaig kuinaigu truikkurri. Inchen Tiusbe nui trag Nusrkai managuen kaig marmíigwan kan kaig marøb møg kui lataig, kaig mariilaimburø kwanrrai øra, øyamay tru kaig marøb kømig namuinug maringarub pasrabigwane chinchaingaig kørrømara pasran, <sup>4</sup> tru maig maramigwan martrai pørigu sølgandø maig marøb kømigwan karuilø namuinug marig

kørrømisrtrai, tru namui trendø kaig kuinaigu marøb amønainug kømøtø, tru Espíritu Santo maig kørnraian køben marøb amøñibelainug.

<sup>5</sup> Tru trendø kaig kuinaigu treegwan marøb amøñibeløbe, ka truburabigwandø isuben, trune tru Espíritu Santo maig amøñinrrai inchén treegwan marøb amøñibeløbe, Espíritu Santoimbura-bigwan isubelø kön. <sup>6</sup> Inchén tru trendø kaig kuinaigu isub pasraibe Tiuswan tarømisra, kwaig lataig pasraig, treeg køben, trune Espíritu Santo maig kørnraian køben treegwan isub pasraibe srøig øsig kømiba, Tiusba chi isumgaig tab kømiba, treeg kön. <sup>7</sup> Pøs tru trendø kaig kuinaigu treeg isub tøga pasraibe Tiuswan tsalø isub pasran, kaguende Tiuswei tru maig maramigwan martrai karuilan møra martrab inchimøwei, katø truilan martrab kaimabwei indig kua. <sup>8</sup> Incha tru trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan møra marøb amøñibeløbe, Tiuswane tab kui wanrrai martrab kaiman.

<sup>9</sup> Inchén ñimbe tru ñimui trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan møra marøb amøñibelø kømøtø, Espíritu Santo maig amøñinrrain karuben treeg amøñibelø kön. Treetøgucha Tiuswei Espíritu ñimuinug pasrøbene kørnrrun. Pøs møikkøben Cristoi Espíritun chigaibe, Cristoин kømøn. <sup>10</sup> Inchendø Cristo ñimuinug pasraikkurrimbe asrbe kaig mariiløgurri kwamig kuindøgucha, Tius nøba ñimun kaig marmeeø lataig tabig kørømara pønsraikkurri, ñimui espíritube øsig pasran. <sup>11</sup> Inchén Tiuswei Espíritu Jesúswan kwailai utugurri katøle øsiirangerubig ñimuinug pasrøbene, Criston kwailai utugurri

tru katøle kusrubiibe ñimui ka pinønrrab  
asrmerangucha tru nui Espíritu Santo ñimuinug  
pasrabiitøga øsig kømigwan tranrrun.

<sup>12</sup> Inchawei, nai nunelø, nambe uløbe  
pønrrøbendø, tru trendø kaig kuinaigu tru kaig  
maramigwan uløgucha pønrrømer, truig maig  
marøg kuinchén marøb pønrrønrrab, <sup>13</sup> kaguende  
tru trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben  
treegowan marøb amøñabe, ñimbe kwanrrun  
Tius malø asamikkaig. Inchendø tru ñim asru  
kaig marøb tøga pønrraigwan Espíritu Santotøga  
kwai lataig kørnrai kørrømarabe, ñimbe managatig  
Tiusba øsig kørnrrun.

<sup>14</sup> Mayeeløba Tiuswei Espíritu maig amøñinrrain  
køben truwan ambubeløbe Tiuswei ureemera  
køn. <sup>15</sup> Pøs ñim Espíritu Santon utiübe ke larrø  
kwaarøsra srua kuilø lataig kørig kuindø katøle  
treeg melønrrai marøbigwan uta pønrrømøtø,  
kan trag ureemera lataig kørnrai marøb Espíritu  
Santon utig køn. Incha nambe nøgurri Tiuswan:  
“Abba, nai Møskain” chib wamabelø ker. <sup>16</sup> Inchen  
tru Espíritu Santotøwei namui espíritune eshkabig  
køn, nambe Tiuswei ureemera kui. <sup>17</sup> Trube,  
nam nui ureemera kuig køppe, nø keta tranamig  
tøgagúigwangucha utønrrabelø ker, Tius tru keta  
tranamigwan nam utønrrabelø køb, katø Cristo  
utigwan namgucha kanguelarrøtø utønrrabelø  
købgue. Pøs ka yandø kømø, cierton nun  
chine nebuinab megaigwan namgucha chine  
puraambub meløwabe køn, nøba kanbalatø  
tørguegwalmabiisrø purramig kørnrraimbe.

*Tru purø tabig wendøsrø attrabig*

<sup>18</sup> Pøs mœin kwaløm nam chine kaig nebuinab melaiabe tru tørguegwaldmabig namun kenamarig kœnrrabiibabe, ni kan ‘øyeeg kœn’ cha waminchibguen wamindamgaig purø nuig kœn.  
<sup>19</sup> Tius chigurrimbunø mara pønsrailøbe truba truba ashig kui muniirab kœn Tiuswei ureemera tørguegwaldmabelø kenamisramigwan. <sup>20</sup> Kaguende tru chigurrimbunø mara pønsrailøbe øyeeg mumayguen tab pumuig pønrramig kœnrrain kuig kœn, nœm treeg pønrrønrrab indikkurriñ kœmøtø, Tius nœ trendø treeg kœnrrai marikkurri. Inchendø treetø kœrrømisiirtrain kœmøtø muniiramigwan tøgaig marig kua, <sup>21</sup> tru chigurrimbunø mara pønsrailøtøweinguen minchib trerab inrrai marigugurri mas treramønrrai wesrailø kœnrrun, tru Tiuswei ureemera purø nuig purø tabigu webamba pønrraigu truiløgucha pønsrailø kœnrrab.

**22** Pøs tru chigurrimbunø mara pønsrailøbe møin kwalømgatig kan ishuumisag unø tammisrtrab truba truba mullib pusrkwai inchib lataig indi aser. **23** Pøs tru treeg tab kømui pønrrappe, tru chigurrimbunø mara pønsrailø truiløtø kømøtø, Espíritu Santon namun pølbasra tranigwan uta tøgarmera namdøweinguen namui umbu truba truba mullib pusrkwai inchib lataitøweim pønrrer, Tius tru namun nui trag ureg lataig mariilø kømigwan truba truba muniirab, tru namui pirau asrmeran kaigyugurri wesruilø kømigwan. **24** Kaguende treeg kønrraitamab isua muniirab melaigu kaigyugurri wesrailø pønrrer. Pøs tru nam muniirab melaigwan nam chab ashaguen pønrraimbe, trube, tru muniirab melamigwane chinchab muniiramubsruinrrun. ¿Kaguen

yandø chab ashaguen pønrraigwane chiwan muniiraiasamørra? <sup>25</sup> Inchen nam chi nebua asiimíigwan ke tøgagønrrurmab isua muniirab meløwabe, munig melabiitø munig meler.

<sup>26</sup> Katø treetøwei Espíritu Santobe namui kullag kuigu purugubig køn. Pøs nambe Tiusba wamindigu chi wamindam kuinguen mørmuben, Espíritube namuimburø nø purøbasramisra miappe, wamdøgabe ni mandø chibguen miangailan truba truba nu israb miabig køn. <sup>27</sup> Inchen Tius namui manrrømeran maig køtashchab umbusrøngue tab ashibiibe, Espíritu Santo nø maig isua pasraigwan ashibig køn. Kaguende Espíritube Tius maig kønrrain køben, trumay Tiuswei misaamerai purøwaminchib miabig køn.

*Tius namun kaigyugurri wesranrrab øyeeg marig*

<sup>28</sup> Tiuswan undaguelaimbe chitøgucha pub arrubiibe tabguen kønrrai Tiusbe treeg marøbig kui nambe ashibelø ker, tru nø martrab isua tøgagúig truig maig køben trumay treeg wamiilaimbe. <sup>29</sup> Tius tru manasrøwei nø asiilane manasrøwei kanmaytø lawa wesrabgucha wesraig kuig køn, nui Nusrkai maig køben, treeløtøwei misrtrai, Nusrkaimbe truba nørrø nunelø mayeelai utu nømerrig kønrrai. <sup>30</sup> Incha tru manasrøwei kanmaytø treelø kønrrai lawa wesrailane katø nøbe nui misaamera misrtrai wama, katø tru nø wamiilane chi kaig kømeelø lataig tabig pønrrønrrai mara, tru treeg tabelø kønrrai kørrømariilane nui tørguegwalmabigugucha tøgatø pønrrønrrai marig køn.

<sup>31</sup> ¿Trube, iibe øyeeg købene, nambe mandø chinrrab køh? Tiusbe namuingatø pasrøbene ñamune mugøben sötøbasramisrøb kurringucha, chigúin kønrrautah? <sup>32</sup> Tiusbe nui trag Nusrkawanguen namun tranmønrrab inchimøtø, nam mayeelayasig kwanrraima traniibe, ¿chigurrimbunø tranamburab namun tranamigwangucha tranmønrraitarru, Nusrkaimba kegøtø? <sup>33</sup> ¿Tius nø lawa wesruilane mu kui ‘øyeeg, øyeeg kaig marøbelø køn’ chinrrautah? Pøs, chi kaig kømeelø lataig tabig pønsrøbiibe, Tius, nø køn. <sup>34</sup> Trube, ¿kaigyu pønrrønrrai, mu pønsrønrraitama chindah? Pøs Cristo Jesúsbe mana treeg martrab kø. Kaguende nøbe kwawa, katø trutø kømøtø, nøbe katøle øsiirawa, Tiuswei kusrmaygatø wan, katø namuyasig purøwaminchib. <sup>35</sup> ¿Cristoi undag købigugurri namune mu kui tarømartrab kø? ¿Chine isui melamig pub arrubiiteh, kabe chigøben murig pui melamig arrubiiteh, kabe kaig indinab melamig arrubiiteh, kabe mamig kaagøbig parø arrubiiteh, kabe asru kemig chigucha kaagøb arrubiiteh, kabe chigøben kørig kømdiig pub arrubiiteh, kabe kweecha petiilø kømig arrubiiteh? <sup>36</sup> Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:

“Nambe ñigurri chu urastøgucha kwaitø, kwaitø meler cha.

Namune ubishameran kweetsamsrømay srua ambamig kui lataig mara tøgagúilø ker” cha.

<sup>37</sup> Inchendø chigurrimbunø øyeeg pub arrubigu chinchaingaig kanawa webamba pønrrer, tru namun undaarabikkurri. <sup>38</sup> Pøs Tiuswei undag købigwane ni chigucha tarømartrab kaimanrrab kui

nabe asha pasrar, kwamig lata, øsig kømig lata, ángelesmera lata, nøm asha karub pønrrabelø lata, møin kwalømig lata, katø wendø attrabig lata, katø maramburab marøb pønrrabelø lata,<sup>39</sup> purø palasriig lata, purø umbusriig lata, chigurrim-bunø Tius mara pønsrailøyu købeløbe møikkucha namune chinchagucha tarømarrab kaimanrrun tru Tiuswei undag købig namui Señor Cristo Jesúsweinug pasrabigugurrimbe.

## 9

### *Tius Israelwan lawa wesraig*

<sup>1</sup> Na Cristoinug pasrawa cierton waminchar. Nabe isa waminchimur. Tru nai isub kebachib pasrabiibe Espíritu Santogurri isa kømø, treegwein kui eshkatan, <sup>2</sup> tru nai manrraube truba nu isui pasrab chu uraskucha nabe pusrkwai isuin pasrabig kui. <sup>3</sup> Pøs nai misag israelitasmera, nai nunelø nammisamera, nøm Criston yeeg kaashene, nøm kaigyugurri webamrrai nane Cristoinukkurri tarømisra, Tius trømbøig nebunrrai pasrigu naasiitøweinguen truyu pasrønrrab indamdiig kuimbe, treeg maramdiig køtan. <sup>4</sup> Truiløbe Israelweinukkurri amrrub misaamera, nømbe Tiuswei trag ureemera kørnrai kørrømariilø, Tius nui tørguegwalmabigwan kenamarig lata, Tius nømba tru acuerdomera mara kørrømisriilø lata, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan utig lata, Tiusweiwan marøb tulundzuni yau nun mandø tabig marøb kømigwan eshkaig lata, katø Tius trannrrab kørrømisriilan tranamig lata nømunwei traniilø køn nømbe. <sup>5</sup> Tru merrabsrø kølli

misaamera nørreeløbe nømuin køben, katø Cristo  
møg lataig misra arriibe tru misaamerayugurri  
arrig køben, Cristobe, nø Tius chigurrimbunø  
købigweim pala pasrabig, jmanagurri managatig  
mayanguen tab indig køn! Treeg kønrrun.

<sup>6</sup> Pøs Tiuswei wambe treeg kønrrabigwan  
martrab kaimaig kømøtø køn. Kaguen  
Israelweinukkurri amrrub misaamerabe  
mayambagucha nømbe Tiuswei misaasunelø  
kømøn. <sup>7</sup> Maya Abrahamweinukkurri amrrub  
misaamera kuagucha, mayambagucha nui  
ureemera kømøn. Treeg kømøtø, Tiusbe  
Abrahamwan trendaig køn: “Ñuinukkurri  
karrab misaamerai utu Isaackurri larrøbichib  
ambubelandø Abrahamweinukkurri amrrub  
misaamera cha, wamiilø kønrrun” cha. <sup>8</sup> Pøs  
øyeeg chippe, tru Abrahamwei misagugurri  
amrruitøgatø Tiuswei ureg kønrrab kømøtø,  
Tius tru trannrrab kørrømisri unø Isaackurri  
larrøbichib amrrub ureemerabeguende  
Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kui  
asiilø køn. <sup>9</sup> Kaguende Tius tru trannrrab  
kørrømisriibe Abramwan øyeeg taig kuig køn: “Øyan  
kwalømmerawan na arruben, Sarabe kan nusrkai  
tøgagønrrun” cha.

<sup>10</sup> Katø treetø kømøtø, Rebeca ureg tøgagúiløma  
kan møskaindø tøgarmera købig køn, tru merrab-  
srø namui møskai Isaacwei. <sup>11</sup> Inchawei tru pa  
ureemera tru urastø parchig kal-lanrrabelø kal-  
lamøwatø, tru ureezheelø tabig marig kawei, kaig  
marig kawein købenbatøwei, Tius nø tru mar-  
trab isua tøgagúig pasramisrtraimbe nø lawa wes-  
ruigu, trumay kønrrai indig køn, <sup>12</sup> kabe chigøben

tabig maragurrin kómøtø, Tius tru lawa wesrua wamikkurrin könrrai. Pøs Tiusbe Rebecane trendaig købig kön: “Tru srøsrø kal-labiibe wendau kal-labigweyasig karuig marøb meganrrabig kön” cha. <sup>13</sup> Tru Tiuswei wamwam pørigu maig taimbala: “Jacobwane nabe undaarappe, Esaúwane tsalø indig købig kön” taig.

<sup>14</sup> Trube, treeg købene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiusbe sølgandø tabig marmiig kön, chinrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kómøn. <sup>15</sup> Kaguen Tiusbe Moiséswane trendaig købig kön:  
“Nan mun lastima ashig køben,  
truiawan lastima ashib,  
nan mun tab inchig køben,  
truiawan tab indamønrrun” cha.

<sup>16</sup> Inchawei treeg købene, Tius tru lawa wesruig kómibe møg nø treeg könrrab isuigu kómøwei, kabe møg nuinetø treegwan nebunrrab inchib megawa kómøwein kön. Treeg kómøtø, Tius lastima asiitøgatø kön. <sup>17</sup> Pøs Tiuswei wamwan pørigube Faraónwanma Tiusbe trenchibig kön: “Øyeeg martrab ñune rey könrrai kusraig kön cha, ñi øyeeg inchib pasraigu tru nai maramburab mariilan kenamartrappa, katø nai munchiwan pirø muba kuimburab nan mu kui nebua asig könrrai martrappa.” <sup>18</sup> Inchawei Tiusbe mun lastima ashig køben, truiawan lastima ashib; møigwei manrrøwan køben murig marøg købene, murig marøb inchibig kön.

### *Tiuswei lastima asiiba, nui namig købiiba*

<sup>19</sup> Pøs ñimui utu møibe nane trenchinrraab: “Trube, treeg købene, ¿katøgucha Tiusbe namune

chindimbarre kailø kön tah? cha. Kaguende  
¿nø martrab indigwane mu kui treeg marmønrrai  
indiasamørra?”

20 ¿Ñi, møøbe, mu kurmagu? Tiuswan: “¿Øyeebe  
mumay margu?” chib wamincha mørtrappe.  
Kabe kan pirøgøtsøma tru marøbigwan øyeeg  
chinrrautah: “¿Chindimba nan øyeeg margu?”  
cha. 21 ¿Chilliitøga chigøben marøbiima tru  
chilliitøgatøwei kan køtsøne tabigutø katørab  
srua kømig marøppue, katøgan køtsøne chiyugøben  
katørab srua kømig nun maig maramdiig køben  
treeg maramig kømuitarru?

<sup>22</sup> Inchippa Tiusbe nui namig købigwanba, katø  
nui maramburab marigwanba kenamartrab  
inchib weig køppeendi, tru manasrøwei kaigu  
pønrrønrrab amrrai tamariilø nun yeeg namig  
kømdø misaameran yeeg tammay awentab. <sup>23</sup> Pøs  
kabe Tiusbe nui tørguegwalmabigu chine nørrø  
købigwan tru nø lastima asiilan kenamartrab  
indig køppeendi, manasrøwei nø tamariilan  
tru tørguegwalmabigweyasig. <sup>24</sup> Inchen tru  
wamiiløbe namgucha ker. Pøs tru nam wamiiløbe,  
judíosmerai utugurrindø wamiilø kømøtø, judíos  
kømø misaamerai utugurringucha wamiilø ker.  
<sup>25</sup> Katø Oseaswei pørigu Tiusbe trenchibig køn:  
“Nai misag søtø kømeelan: ‘Nai misaamera køn’  
tamønrrun cha.

Undaaraaimiig kobigwan: ‘Undaaraig’ cha, wa-mamønrrun cha.

**26** Katø tru: ‘Nimbe nai misaamerä komøn’ chib  
pasrainuutøwei:

Ñimbe: ‘Øsig Wab Tiuswei nusrkalø køn’ chib,  
wamiilø kønrrun” taig køn.

<sup>27</sup> Israelitasmeraimburab Isaíasbe trenchib tra-saig købig køn:

“Israelweinukkurri amrrub misaamera nu køptø,  
 maryu kan pisrum lataig købendø,  
 nui misagugurri kan lamø kørromisrøbiitø  
 kaigyugurri wesrailø kømigwan tøgagønrrun  
 cha,  
<sup>28</sup> kaguende Señorbe yu pirau øyeeg nebuiløgucha  
 warøbash cha,  
 nø trencha pasrigwane petø kanmaytø  
 newanig martrun” chib.

<sup>29</sup> I wendauigwan trenchimøwatø, mas merrab-  
 srøwei Isaiásbe nötøwei trendaig købig køn:

“Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig,  
 tru nam israelitasmeran srøig larrøbichib  
 kurørørai kørromarmuiq kuimbe,  
 nambe Sodoma lataitøwei nebuilø køb,  
 Gomorra lataitøwei kerriguwan pinisailø  
 købsrubrainrrun” cha.

### *Judíosmeraba, Tiuswei tabig srø wamba*

<sup>30</sup> ¿Øyeeg købene, trube, nambe mandø chinrrab  
 kø? Judíos kømø misaamera tru chi kaig kømeelø  
 lataig Tiusba tab pønrramigwan nebunrrab chi  
 tranrrømeeløguen treeg Tiusba tabig pønrramigwan  
 nebuig køn, tru isubigwan Cristoinug pasra  
 tøgagúikkurri. <sup>31</sup> Trune israelitasmera Tiusba  
 tab pønrramigwan nebunrrab maig maramigwan  
 martrai pørigu maig taigwan tru kuindø  
 martrab tranrrabeløguen, tru truigwane  
 chincha nebua tøgagønrrab kaimaig købig  
 køn. <sup>32</sup> ¿Chindimba? Kaguende tru isubigwan  
 Tiusweinug pasra tøgagúigu lamøtø, chigøben  
 tabig mariitøga nebunrrab inchibelø køn. Incha

tru “srurrengwam srugu” srurrengwaig købig køn. Tru sruube Cristo nøm kaasig, truig køn.  
<sup>33</sup> Pøs Tiuswei wamwan pørigube øyah chibig køn:  
 “¡Au! Nabe tru Jerusalén Sionsrø kan srug srur-  
 engwangarubig trarramønrrun cha,  
 kan srug tru misagwan kørrøsrkønrrabig.  
 Inchen nun kørebibe chi køriimisra  
 kørrømisrmønrrun” cha.

## 10

<sup>1</sup> Nai nunelø, na nai manrrau truba isuiba, nai Tiuswan na truba miab wamindiibabe israelitasmera kaigyugurri wesrailø kørnraimab isua inchar. <sup>2</sup> Pøs nabe nømuimburappe, ‘treeg køn’ cha, tørmarøb wamindamønrrun. Nømbe Tiusweiwane truba truba marøb meløbendø, Tius nø maig martrain kuigwane chigúi møra marøb pønrrømøn. <sup>3</sup> Pøs misaamera mandø incha Tiusba tab pønrramig Tius nø mara pasrigwane israelitasmerabe ashmeelø misra, tru Tiusba tab pønrramigwane nøm marøb tøgagúigu ke treeg nebunrrab inchibelø kuabe, tru chi kaig kømeelø lataig tabig pønrramig Tiusweinukkurri arrubig maig køben, treeg møra martrab inchimeelø købig køn. <sup>4</sup> Kaguende tru maig maramigwan martrai pørigwan øyangatiitø kørnrai mara pasrøbiibe, Cristo, nø køn, mutøgucha isubigwan nuinug pasrøbigwane Tiusba tabig kørrømisra pønrramig kørnrai.

<sup>5</sup> Tru chi kaig kømeelø lataig Tiusba tab pønrramig maig maramigwan martrai pørig maig taigu kømigwane Moisésbe øyeeg cha pørig køn: “Møikkøben øyeeg karua pønsrailan marabeguende, truikkurri øsig uñchun” cha. <sup>6</sup> Trune tru isubigwan

Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Tiusba tab kørðomisra pønrramigwan waminchibiibe Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig køn: “Ñui manrraube øyeeg cha, mørømøta cha: ‘¿Srømbalasrømaybe mu nebinrrerah?’ cha, Criston kørrattraí inchib lataig.

<sup>7</sup> Kabe: ‘Tru purø umbusrø mu kørrainrrerah?’ cha, tru kwabelø pønrraisrø truilai utugurri Criston nebattraí inchib lataig.” <sup>8</sup> Treeg chib kunrriibe, trube, ¿Tiuswei wamwan pøriibe mandø chibig køh?: “Tiuswei wambe ñuim pulu, ñui trigu, ñui manrrau pasran” tan, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagøm wam, i tru nam øyeeg eshkab kusrenanig: <sup>9</sup> Ñi ñui triitøga: “Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn” chib, katø Tiusbe Cristone kwailai utugurri kusraig købig kuin kui ñui manrrau køreb inchabe, ñibe kaigyugurri wesraig kønrrabguen cha. <sup>10</sup>Kaguende tru chi kaig kømíig lataig tabig kørðomarig kømigwan nebua tøgagømibe, manrrau køreitøga køben, katø kaigyugurri wesraig kømigwan nebua tøgagømibe, triitøga: “Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn” taigu køn.

<sup>11</sup> Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn: “Mutøgucha Tiuswan kørebeløbe chi kørig misra kørðomisrmønrrun” cha. <sup>12</sup>Kaguende judíosmera lata, judíos kømeelø lata, møitøgucha chi peg kønrrab kømøtø, treetø køn. Pøs tru Señortøwei mayeelaim pala nø ashib karub pasrabig kua, mayeelø nun wamab waminchibelane truba truba tab inchibig køn. <sup>13</sup> Kaguende: “Mutøgucha Señorwei munchiwan wamabiibe kaigyugurri wesraig kønrrun” chibig køn,

Tiuswei wambe. <sup>14</sup> ¿Inchendø nømbe mandø chib wamiasamø nun køremubendøbe? ¿Katø tru nuimburabigwan wamindi møra kømøwabe, kørebgucha mandø incha køreasamø? ¿Katø nuimburabigwan mu eshkab kusrenanmubene, mørøbgucha chincha mørriasamø? <sup>15</sup> ¿Katø tru Tiuswei wamwan eshkab kusrenanrrai nømun mu karua ørmubendøbe, nømbe mandø incha eshkab kusrenaniasamørra? Øyeeg pørig pasraimbala: “Tabig srøigwan wammørøskønrrab srua amrrubelaimbe yeekkucha kasrag kømdiig køn” taig.

<sup>16</sup> Inchendø tru tabig srø wamwanma israelitasmera mayeeløbabe møra marmuig køn. Kaguende Isaíasbe trendaig køn: “Señor, ¿nam waminchib eshkaigwanma mu køreig kuitarru?” cha. <sup>17</sup> Inchawei isubigwan Cristoinug pasra tøgagømibe wamwan wamindi mørrikkurin køben, tru wamwan wamindi mørriibe Cristoimburabigwan eshkab kusrenanikkurin køn.

<sup>18</sup> Inchendø nabe payrrab: Trube ¿nømbe mørmuig kønrrab kø chindah? cha. ¡Nømbe mørøbwei indig køn! Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:

“Tiuswei wamwan eshkab kusrenanøbelai wambe pirau truørø wamindi mørig køben,  
katø nømui wamindiløbe yu pirau maya yab-  
srøngatikken puig køn” cha.

<sup>19</sup> Pøs nabe katøyug payrrab: ¿Trube, israelitasmerabe chi purainrrab kui mørmuig kønrrab kø chindah? cha. Tiusbe Moiséswanmerrig trendingaruig køn tru israelitasmeran:

“Israelitasmera, nai misag søtø kømeeløtøga ñim  
namig ashib kørrai marøb,  
chugúinguen mørnø misag søtømeratøga ñim  
namig kui inchib kørrai indamønrrun” cha.

<sup>20</sup> Katø Isaíaskucha tsakkandø kelarrab trendaig  
køn:

“Nan Tiuswan lameelø israelitasmera  
kømeeløguen nan wetørraben,  
truilø nan paymeelanguen nabe kenamisrig  
køn” cha.

<sup>21</sup> Inchen israelitasmeraimburappe Tiusbe  
trendaig køn:

“Nabe nømun utønrrab nai kwalmeran chu  
urastøgucha nabe larrøbicha pasraig køn  
cha,  
yeeg mørnø misaamera, trurrigu nøm maig  
isuigwandø martrab inchibelan.”

## 11

*Israelwei misagugurri unchibelan Tius nøørø  
lawa wesruilø*

<sup>1</sup> Trube, treeg kobene, nabe payrrab: Pøs,  
¿Tiusbe nui misag søtømera israelitasmeran kaasig  
kørrib kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi  
treeg kómøn. Kaguende nama natøweinguen is-  
raelita tru Abrahamwei misagugurri arrubig,  
Benjaminwei misag karrabigugurri arrubig kur.

<sup>2</sup> Tiusbe israelitasmera nui misaameran kan-  
maytø manasrøwei tru nø asha tøgagúilane chi  
kashmuig købig køn. ¿Ashmeelø køtirru? Pøs  
Tiuswei wamwan pørigu nø maig karuigwan  
eshkabig tru Elíasweimburab waminchibigu, Elías  
Tiusba waminchib israelitasmeran ‘øyeelø køn’

chib, mandøtø taigwan: <sup>3</sup> “Señor, ñi maig karuigwan eshkabelan kweetsamba, ñui altarmeran pøtiitsamba inchen, nabe natøzhiitø øsig kørrømisra pasrøben, nangucha kwetchab inchib køtan” chib, trendaigwan. <sup>4</sup> Inchen ¿Tiusbe nune mandø cha løtig køh?: “Tru taska marig tius Baalwei merrab tømbønsrømø möguelø siete mil nayasig tarømarar” cha, trencha løtig køn. <sup>5</sup> Pøs treetøwei møin kwalømgucha israelitasmera kan tøbø uncha kørrømisrøbelø køn, Tius ka yandø tab inditøgatø lawa wesruilø. <sup>6</sup> Trube, tru lawa wesruilø kømibe ka yandø tab indiitøga kuig kobene, yandø chigøben tabig mariiløtøga kømøtø køn. Pøs trumay kuig kuimbe, tru ka yandø tab indiibe, trube, chi tab indig kømubsruinrrun.

<sup>7</sup> ¿Trube, treebe mandø kerah? Tru israelitasmera unchibelø Tius tru lawa wesruiløbeguende Tiusba tab pønrramigwan nebua tøgagøben, trune tru lawa wesruimeelø Tiusba tab pønrramigwan ke chinsraatø inchib lab melaigwan nømbe nebumuig køn, nømui manrrømerabe larrø murelø misriilø kua. <sup>8</sup> Tiuswei wamwan pørigu tru nø lawa wesruimeelaimburab maig taimbalå:

“Nømui isubig tøgagúigube chigucha isumeelø nrkwallø,

kabmerabe chi ashmeelø latailø,

kalumeragucha mørømø kalumera kørnrai  
møin kwalømgatig Tius treeg mariilø køn” cha.

<sup>9</sup> Incha Davidbe nømuimbaptøwei trendaig købig køn:

“Nøm tulundzuna kasrag warønrrab

mab, muchib waraibe

nøm truyutøwei ka iløsrka melamibah,

kegørra waramibah, treegu srurrengwamibah,  
 øyeeg marøb kuimburø møra melamigweyasiibatø  
 misrbash cha.  
 10 Nømui kabmerabe ashmønrrai løstørailø  
 kørrømisren,  
 nømui lliibe chu urastøgucha kurraashibguen  
 kurrashmeelø murigu marøb melamig nebuilø  
 købash” cha.

*Judíos kømø misaamera kaigyugurri webambub*

11 Trube, treeg købene, nabe payrrab inchar:  
 Ðjudíosmera treeg srurrengwawa kørrappe, katølebe  
 managuen kurrønrrabikkaig kørrig kø chindah?  
 cha. ¡Kah! mumaygucha chi treeg kørnraamøn. Tru  
 Tius karua pasrigwan nøm kalø marøb itøbunab  
 kuibe judíos kømø misaamera kaigyugurri  
 wesrailø kømigweyasig arrin køn, judíosmera  
 nømguen pusrkwai ashib kømig kørnraai. 12 Inchen  
 judíosmera kalø marøb itøbunab kuibe yu pirau  
 katøgan misaamera Tiusweimburabigwan nørrø  
 tøgagømigweyasig køben, katø judíosmera nøm ke  
 ka kømønrraindøzhig tøga pønrraibe judíos kømø  
 misaamerayasiibe tru Tiusweimburab purø  
 tabigwan nørrø tøgagømig kørnraai marøb inchene,  
 jmas maig tabig kørnrrerah tru judíosmera maig  
 pønrramigu nøm newan pønrramisren, truyugurri  
 arrubiibe!

13 Nabe møimbe ñim judíos kømø misaameran  
 waminchar. Pøs judíos kømø misaamerai Cristo  
 nøashib nan karua ørig kuikkurri, tru na marøb  
 tøgagúigwane truba tabig kui asha tøga pasrar.  
 14 Pøs nabe nai misag judíosmeran pusrkwai  
 ashib kørnraai mumay køben kiagasrønanrrab isua

inchar, truilø møiløgøben kaigyugurri wesrailø kønrrai. <sup>15</sup> Inchen judíosmeran Tius kaashen, yu pirau tru katøgan misaamera nø Tiusba tabig kørromisra pønrramima kuibe, trube, judíosmeran Tius yandø utøbene, jke kwailø latailø kuig, katøle øssiiraig latailø kønrrun! <sup>16</sup> Pøs tru harina masaigugurrima piti lurra, truigwanmerrig pirri mara, Tiusweindø kønrrai tranene, tru masaibe kerriguba Tiusweindø kørromisran. Inchen katø tru srølwanma Tiusweindø tarømarig kuig købene, srarmeragucha nuindø tarømariløtøwein køn.

<sup>17</sup> Pøs tru israelitasmera lawa wesruimeeløbe tab olivo tusryu srarmera latailø kua kegølsrailø latailø køben, trune ñibe, judío kømíig, kan kau umbu olivo, nøtø peña kal-lab tusryu srarunø lataigwan, tru tab olivo tusryu kal-lanrrai kemesra pasren, ñibe tru ellmarig tab olivo srølyu tab piwan møimbe tøgatø utab pasran. <sup>18</sup> Inchendø tru olivo tusryu trendø truyu srarmerane ñibe purab tabig kurmab ka isaba inchimøta. Inchen ñi treeg ka isaba inchib pasrøwabe, trube, srølwan øsig kømigwan ñi tranøb pasrømøtø, øsig kømigwane srølguen ñun tranøb pasrain kui isuagu.

<sup>19</sup> Pøs ñibe inchippa trendaisruandøbe trenchinrrun: “Tru olivoyu mø srarmerane kegølsrailø kuig køn cha, truyu nan kemendøsrka kal-lannrrab.” <sup>20</sup> Pøs treebe treegwein køn. Judíosmerabe chigucha chi kørenrrab inchimuben, treekkurri kegølsrailø købwei indig køn. Inchen ñibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri truyu pasran. Pøs inchawei purø nuig kømmørø inchib pasrømøtø, ñibe køriibala isuatø pasrau. <sup>21</sup> Kaguende Tiusbe tru srarmeran trendø

truyuelanguen ka pønrrøbashmøtø, para petiibe, ñungucha ka pasrøbashmøtø, treetøwei para kutchun.

<sup>22</sup> Pøs isua ash, Tius nø yeeg tammayig kuigwanba, nø chi chippe, kandø wamabig kuigwanba, tru kørra pønrrabelaimbe nøbe kandø kandø wamabig købendø, trune ñune tammay indan. Inchendøgucha tru nø tammay indigu ñi truyu pasrabig pasrøbene kønrrun. Treeg kømuisruandøbe, ñigucha kegølsraig kønrrabguen. <sup>23</sup> Inchen judíosmera nøm køremø, treetø melønrrab inchimøtø, nøm kørebene, katøle tru olivoyutøwei nuranrrai kemesra pønsrailø kønrrun. Kaguende Tiusbe maramburab marøbig køn, katøle kemesra pønsramig. <sup>24</sup> Pøs ñi, judío kømíig, tru ñi kau umbu ka trendø nøtø peña kal-lab olivo lataigwan para, mana treeg mariimíigwan tru ellmari tab olivo tusryu nuranrrai truigwanma kemesra pasriibe, kan mas tru ellmari tab olivo tusryu srarmera kegølsrailø købelane katøle tru tusryutøwei nørrøranrrai kemesrailø kømønrraitarru, tru judíosmeran.

*Israel misagweyasig Tius maig martrab isua tøgagúig*

<sup>25</sup> Nai nunelø, israelitasmera kømeelø, Tiuswei tru mu asiimíig pasrabigwan tab chigúi møra kønrrai inchar, ñim ñimuinetø purø nørreelø misrøb pønrrømønrrai. Israelitasmerabe ke mayambagucha kømø, kan tøbøtø nømui manrrømeran mur marøb pønrraigu kegørra pønrrappe, tru judíos kømø misaamerá kaigyugurri webamrrabelø mayeeløba

kaigyugurri webambamnegatiitø køn. <sup>26</sup> Inchén øyeeg nebubene, israelitasmerabe mayamba kaigyugurri wesrailø könrrun, Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Tru Kaigyugurri Wesrawa Pønsrønrrabiibe Jerusalén Sion Tunsrøngurri arrua,  
Jacobweinukkurri amrrub misaamerane nømui kaigwan kerranrrun cha.

<sup>27</sup> Inchén tru kaig marigwan na kerrabene,  
tru nømba na acuerdo marig, truig könrrun”  
cha.

<sup>28</sup> Pøs judíosmerabe Cristoi tabig srø wamwan kaasikkurri, truburappe Tiusbe tsalø indiiløwein købig køn, tru ñim judíos kömeelaimburab tabguen könrrai. Inchendø nømun Tius lawa wesruikkurri, truburappe tru nømui merrabsrø Tiuswan mørøbelø kölli misaameragurri nømbe Tius undaarailø køn. <sup>29</sup> Pøs Tiusbe nø keta traniilane katø kerranrrab kömøwei, katø nø wamigwane wamømuig kui lataig martrabgucha kömøwein køn. <sup>30</sup> Inchén ñim judíos kömeeløgucha treetøwei merrabwansrømbe Tiuswan larrø mørmeelø købig kuig, møimbe Tiuswei lastima asigwan nebua tøgagøn, judíosmera mørmeelø kuikkurri. <sup>31</sup> Inchén tru ñim judíos kömeelan Tius lastima asigwan ñimun tranikkurri nøm judíosmeragucha møi yambe nømbe larrø mørmeelø misrin køn, nømgucha Tiuswei lastima asigwan nebua utamig könrrai. <sup>32</sup> Pøs Tiusbe maya misaameran larrø mørmeelø misra melamigu mumaygucha wegønønrraingaig pønsrailø pønrran, tru maya misaameran nø lastima asha tøgagønrrab.

<sup>33</sup> ¶Tiuswei kusremburab kusrebig kuiba,

kusrebig kua nebumburab nebua asiiløbabe  
 purø nørriig muguen nebua isumgailø køn!  
 ¡Nø maramig tøgagúilane ni mandøguen ‘øyeeg  
 køn’ tamgailø,  
 nø mandø martrab isuiløbe maig kermab  
 nebua isumgailø, treelø køn!

<sup>34</sup> Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn:  
 “¿Señor isua tøgagúilane mu nebua asitarru cha?  
 ¿Kabe Señorwane ‘ñi øyamay marambala’  
 chinrrabig mu købig kuig kø chindah cha?  
<sup>35</sup> ¿Kabe Tiuswanmerrig mugøben chi tranig kø  
 chindah cha,  
 truburø katøle Tius nun trannrrai?”  
<sup>36</sup> Kaguende chitøgucha købiibe Tiusweinukkurri  
 arrubig køb,  
 katø nøgurrim pønrrab, katø nuyasig køn.  
 Tiuswane managatig tørguegwalmabig kønrrun.  
 Treeg kønrrun.

## 12

### *Tius tab kui wanrrai nam tabig amønaig*

<sup>1</sup> Inchawei nai nunelø, Tiuswei lastima asiitøga  
 nabe ñimun tiusmanda trenchinrrab inchar, ñim  
 møitøgucha ñimui asrmeran kan øsiguig keta tranøb  
 lataig Tiuswan keta tranay cha, Tiusweindø  
 kønrrai tarømarig, nuin kabyu truba tab kui  
 asig, treekke. Iig køn, tru ñim øsig amønaigu  
 Tiusweimburab køriibala tabig maramibe. <sup>2</sup> Møin  
 kwaløm pirau maig pub arrubigu ñimgucha  
 trumay ambub pønrrønrrab kømøtø pønrray.  
 Treeg kømøtø, Cristogurri ñimui srøig peemay  
 isuitøga ñimui amønamigwan yunømariilø kuy.  
 Treeg marabe, Tiuswei isuigube ñim maramig

nø møigwan maramig palaiwein kui ñimbe nebua ashchabguen, tru purø tabigwanba, nuinug truba tab kui asigwanba, newan tabigwanba.

<sup>3</sup> Tius nui ka yandø tab indigwan nan traniitøga nabe ñim mayeelan trendamønrrun: Møitøgucha ñim mayangatig kuigugurrimbe mas nuig kurmab inchib pasrønrrab kømø cha. Masken treeg kømøtø, tab isua pasramig køn cha, Tius møigwandøgucha pirisha ketig, tru isubigwan Cristoinug maya pasra tøgagúi maig køben, treetøh kuy cha. <sup>4</sup> Pøs nambe møitøgucha asrbe kandø købendø, namui asrube chine pønrran. Inchendø truiløbe chi maramigwan mayambabe truigwandøwei marøbelø kømøn. <sup>5</sup> Øyeetøwei namgucha truba nu købendø, Cristoinuube nambe kan asrtø misra, nambe mayeeløba nøørø kønrrab kømøtø, kangurrin kangurri kanbalatø misra pønrrer.

<sup>6</sup> Tiusbe namun chigøben peg peg marøbelø kørnrai keta tranøppe, nui ka yandø tab indig maig køben, treeg tranig køn. Pøs trube, Tius maig eshkangaruigwan wamindamigwan ketig uta tøgaibe nui isubigwan Cristoinug maya pasra tøgagúig maig køben, treetø waminchi.

<sup>7</sup> Katøganelan purugub megamigwan ketig uta tøgaibe purugumigu purugu. Kusrenanøbig kømigwan ketig uta tøgaibe kusrenanamigwan kusrenan. <sup>8</sup> Katøganelan øyamay maramdiig køn chib waminchibig kømigwan uta tøgaibe, øyamay maramdiig køn chib waminchi. Chigøben palai melabelan tranøbiibe, merøbala kømø, treeg tranøb; chi maramigwan nø pera marøb pasramigwan uta tøgaibe, trunun martrab isua

pera marøb; lastima ashibig kømigwan uta tøgaibe, larrø tab kui kasraatø marøb; treeg maramig køn.

*Tiuswei ureemerabe øyamay marøb kømigwan waminchibig*

<sup>9</sup> Ñimui undag købiibe ka palatø kømø, cier-ton kømig køn. Kaig maramigwane trømbøig kui mørøb, tabig maramigwane si, merrarrawa maray. <sup>10</sup> Ñimbe kangurrin kangurri trag nunelø lataig undaarayay. Nayasig tab kønrrain kømø, katøganelayasig tab kønrrai, ñimbe treeg marøbelø kuy, ambugurri igurri maig købash kømø.

<sup>11</sup> Ñui chi maramigwane marig kørrømisrtrai marøb, pøilø kømumig køn, Señorweiwane martrurmab isua marøb.

<sup>12</sup> Cristoba purø tabig tørbilabigu pønrramigwan ñim isua munig melaigu kasrag pønrrab, chigøben isumdiig murig pub arrubigu tammay melabig melab, Tiusba wamindamigwane elachimø, marøbig marøb inday.

<sup>13</sup> Tiuswei misaameran chigøben palabig arrubigu purugub, møiløgøben ñimui yau pubelane tabig wamab, treeg maramig køn ñimbe.

<sup>14</sup> Ñimun kaig marøbelane ‘chigøben trømbøig nebubash’ chib, treeg inchimøtø; ‘mayanguen tabig nebunrrun’ chib, treeg indamig køn.

<sup>15</sup> Kasraatø purrøbene, tru kasraatø purrabeløba lata kasraarab; kishib purrøbene, tru kishib purrabeløba lata kishib inday.

<sup>16</sup> Ambugurri, igurri lata tabig lincha warab, truba nørreelø kömmørø inchimøtø, chigucha kømø misaazheeløba chi pesriig kui mørømø

linchibelø kømig køn. Ñim ñimuinetø truba kusrebelø kermab isumøtay.

<sup>17</sup> Ñimun mugøben kaig maren, truburø ñimgucha treetøwei marøb kønrrab kømøtø, ñimbe maya misaamerai merrab tabigwan marøbelø kønrrab inday. <sup>18</sup> Ñimuimburappe, ñimun mayangatig tabig waramdiig køben mu misaamerabatøgucha ambugurri, igurri tabig warønrrab inday. <sup>19</sup> Ñim, nai undaarailø, kaig marimburø ñimashib treetøwei pagaranrrab inchimøtø, Tiuswei namig købigwan nømuim pala arrubasay. Kaguende Tiuswei wamyube øyeeg chibig pørig pasran: “Kaig marimburø pagaramibe nain køn cha. Truburøbe na asha maramig køn” cha, Señorbe trendan. <sup>20</sup> Masken treeg inchimøtø:

“Ñun ashig kømui inchibig chugurri mamig kaagúin kobene, manrrai tranøb,  
pi mulgwai inchene, mutchai pi srørrøb indamig køn cha.

Treeg marabe, tru ñun kalø marimburø nune nuba køriimarøb may parra kørømartrabguen” cha.

<sup>21</sup> Tru chigurrimbunø kaibe ñun nø kananrrain kømøtø,  
tru chigurrimbunø kaigwane tabiitøga kanamig køn ñibe.

## 13

<sup>1</sup> Misagwan ashib karub purrønrrai purrønniilane nøm maig chiben mayeeløba truilan møramig køn. Kaguende ashib karub purrønrrai purrønniiløbe Tiuskurrin kømíibe

purrømøn. Inchen treeg purrabeløbe nø treeg kønrrai mariiløgurrim burran. <sup>2</sup> Inchawei tru ashib karub purrabelan søtø pasramisrøb kurraibiibe Tius treeg kønrrai mara pasrigwan treeg kømønrrai søtø pasramisrøb kurran. Inchen tru treeg marøb purrabeløbe nømuyasiitøwei tru møra pønrramig kønrrai marinab kømigwan lab pønrran. <sup>3</sup> Kaguende tru ashib karub purrabeløbe tru tabig marøbelan truba kwaarøra tøgagønrrab purrømøtø, kaig marøbelane nømbe treeg martrab purran. ¿Ashib karub wabigwan chi kørig isumø, ñune treeg uñig køtah? Pøs, trube, tabigwan mar, trumaybe nø tabig wamindig kønrrabguen. <sup>4</sup> Kaguende tru ashib karub wabiibe Tiusweimburø mara tranøb wan, ñuimburab tab kønrrai. Inchendø ñi chigøben kalø marabe, trube, kørig tøgagu. Kaguende tru ashib karub wabiibe nui espadane kagatø tøgagømøn. Kaguende nøbe Tiusweimburø mara tranøb pasrappe, kalø marøbigwane Tius øyamay martrai palai waitøga møra melønrrai marøbig køn. <sup>5</sup> Inchawei tru ashib karub purrabelane nøm maig taigwan mørämig køn, møra melønrrai mariilø kømigwan kørig isuatø kømøtø, namui isub kebachib pasrabigu chi isumig kaanrraingue.

<sup>6</sup> Inchawei øyeekkurri ñimbe an pagaramigwan pagarabelø køn. Kaguende tru ashib karub purrabeløbe Tiusweimburø marøb purran, tru nøm mandø maramigwan chu urastøgucha trunun merrarrawa marøb. <sup>7</sup> Pøs mønundøgucha ñim maig pagaramigwan trunun treeg pagaramig køn: chi tøgagúimburø chi pagaramigwane trunun pagarab; yanøb, penab indimburø pagaramigwane treeburø pagaramig køn. Inchen tab inchib

tøgagømelane tab inchib; maig købash inchimumelane tab inday.

<sup>8</sup> Mungucha chigøben ulø kømøtay. Kangurrin kangurri undaguelø kømigwan, truigwane ulø pønrramig køn. Kaguende mendaigwan undaarabiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan, trunun maran.

<sup>9</sup> Kaguende tru maig maramigwan martrai pønsrailø, tru: "Itølulmøwei, kweecha petømøwei, nilømøwei, ñui marømmørø inchib chull ashmøwei indamig køn" chib, tru katøgan maramig karua pasrig chigucha, tru: "Ñui mendaigwan ñiasitø lataitøwei undaaramig køn" cha, trencha karua pasrigu, truyutø chishtø tøga trendain pasran.

<sup>10</sup> Pøs tru undag købiibe mendaigwan chi kalø marmøn. Inchawei undag købiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan treeg mariig kørrømisrtrai maran.

<sup>11</sup> Pøs ñimbe øyeegwane maramig køn, møi yamble maig kwalømmera kui ashabe. Pøs yandø ñim kiagasramig puin køn. Kaguen nam kaigyugurri wesrailø kømibe møimbe katøguchinguen lutau pasran, tru nam Criston srøtø køreb uras lataguen kømø. <sup>12</sup> Yandø yana yemguen purayain køben, Cristo arrumig tør-rram lutau lataig misrøb arrun. Chigøben kaig mariig løstøyuelane yandø elacha, tøryu kwayab kewa pønrrailan kewa pønrrøgun, tru tabig sølgandø mariig tøryu marøb pønrrailøtøga.

<sup>13</sup> Nambe kan kwalømyu amøñib lataig maig amønamigwan sølwan amøñigun, mabgucha mamburab mab, mutsiirab, ishumburmeraba, mögueløba trømbøig marøb, chugatig trømbøig marøg køben treeg marøb, kwayam lab, pusrkwai

ashib treeg marøb kømøtø. <sup>14</sup> Masken, Señor Jesucristo nø pinøbuliilø könrrab inday, trendø kaig kuinaigu asr maig marøg kui inchen, treegwan martrab inchab kømøtø.

## 14

*Cristoimburab nuneløbe nullaateelane isuptø maramig køn*

<sup>1</sup> Møikkøben nui isubig Cristoinug pasra tøgagúigu newan kømíig nullaatiigwan utappe, nø chigøben øyamay kui tamab isua tøgagúigwane ‘øyeeg, øyeeg kør’ chib wam lamøtø, utamig kør. <sup>2</sup> Pøs møibe chi mamigwandøgucha maben Tiusweimburappe chi kømíig kui treeg isubene, møibe nui isubigwan Cristoinug pasragúigu nullaatiibe ka mamizhiitø man, kaguende yau mabene, Tiuswein kabyube kalø könrrai tamab isua. <sup>3</sup> Inchawei møikkøben chi mamigwandøgucha lutøgurri mabiibe tru mø mamimerandø mabigwane kashmumig kør. Inchen tru mø mamimerandø mabiibe, trube, tru chi mamimerandøgucha lutøgurri mabigwane kalø kør chib chinetø cha mørmumig kør. Kaguen Tiusbe nune kashmø, utig kør. <sup>4</sup> Kan karuindiig megabig katøganuiwan ñi ‘øyeeg, øyeeg kør’ chinrrappe, ¿ñibe mu kurmagu? Pøs nø kebenin kui, kabe kebeñmuin kui tru nø karub pera wabig uyube nø ashchab kuinrrun. Inchen karuig megabig Señorweimbe kebeñmø pasrønrrun. Kaguende Señorbe maramburab marøbig kør nune mur pasrønrrai maramig.

<sup>5</sup> Pøs møibe treeg isun, mø kwalømbe katøgan kwaløm lata kømø, mas tabig kuitamab. Inchen

katøgane mø kwalømmeratøgucha treetø kuitamab treeg isun. Pøs øyeeg isuilan ñim møitøgucha maig isua tøgagúigwane chigurri øyan købig kuin kui ashabe, trube, kanmaytø treeg isua kømig køn. <sup>6</sup> Inchen møikkøben mø kwalømbe tabig kuitamab isubiibe tru kwalømwane Señorwan tab indig kønrrai isua maran. Inchen chi mamigwandøgucha mabiibe Señorwan tab indig kønrrai isua man. Kaguende Señorwan ungwa, ungwa tan. Inchen tru mø mamigwan mamiig, truikkucha Señorwan tab indig kønrrai isua trunun mamøwa, Señorwan ungwa, ungwatøwein tan.

<sup>7</sup> Kaguende nambe møitøgucha nayasiitøwei øsig uñmøwei, katø kwabgucha nayasiitøwein kwamøwei indan. <sup>8</sup> Pøs nambe øsig warappe, Señorweyasig øsig warab; kwamig nebubene, Señorweyasig kwamig kønrrun. Inchawei øsig waramig nebui lata, kwamig nebui lata, nambe Señorweyelø ker. <sup>9</sup> Kaguende Cristobe øyeeg kønrraiwei kwawa, katøle øsiiraig køn, kwabelai lata, øsiguelai lata mayeelaim pala nø Ashib Karub Pasrabig kønrrab.

<sup>10</sup> Trube, treeg købene ¿ñibe ñui nunewane chindimbarre ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ chigu? ¿Katø ñui nunewane chindimbarre kashku? Kaguende nambe mayeeløba tru maig kønrrabigwan Tius nø asha marøb wainug kemalamig kønrrab køn. <sup>11</sup> Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran:

“Señorbe trendan cha: ‘Na øsig wamma waibe, treetøwei nai merrappe mayeeløba tømbønsrøben, katø mui niløtøgucha ‘Tiuswan tabig køn’ chib, waminchun’” cha.

**12** Inchawei nambe møitøgucha naimburabigwan Tiuswan eshkamig nebunrrun.

**13** Pøs treeg kóbene, nambe kangurrin kangurri mas ‘øyeeg, øyeeg kòn’ chimugun. Masken treeg kómøtø, katøganelan ka srurrengwangarub, sotøbasramisrøb nui nunewein kabyu kalø kui asigwane marmønrrab isumig kòn. **14** Nabe Señor Jesúswineuube kerrigu newan øyeeg kuitamab isua pasrar, chi mamimeratøgucha ka yandøbe kaig kómuin kui. Inchendø móikkøben ‘i mamibe kaig kuitamab’ isubigweimbe, nuimbe kaløwein kòn. **15** Inchen ñi kan mamigwan maikkurrindø ñui nunewan ka isui uñchaindø mariibe, yandø ñibe undag kóbiitøga marøb pasrømøn. Ñui mamikkurrindø ñui nunewan kerriguwan mindisha kórrømarmøta, Cristo nuyasig kwaig kóbigwan. **16** Øyeeg marigwan tru ñuimburappe söl kui asha, ñi treeg tøgagúigwane katøganeløbe chine kaig wamincha mørøb kónrrain kómøtø kuy, tru ñi øyeeg mariitøgatø. **17** Kaguende Tius nø ashib karub waibe mamimeragurri chi asamig kónrrab kómøwei, mutsíiløgurri chi asamig kónrrab kómøwein kòn. Treeg kómøtø, Tius tru nø ashib karub waibe tabig sølgandø mariiba, chi isumgaig tab kóbiiba, kasrag kóbiiba, truilø kòn, Espíritu Santogurri. **18** Kaguende Criston øyeeg mariitøga nuyasig marøb pasrabiibe Tiuswan truba tab kónrrai marøb, katø misaameragucha nune chi tamgaig marøbig kui asig kòn.

**19** Inchawei treeg kóbene, ambumay imay tab kónrrai marøb, ambugurri igurri puruguyab Señorweimburab nørørørab ambamigwan tøgagønrrab inchigun. **20** Tiuswei mariilan

mamimeragurrindø ka mindisha kørrømarmøta. Isa kømøtø, chi mamimerane Tiusbe mamønrrain cha meriibe kaaben, tru kalø køppe, tru mamimeragurrindø kan møg katøganelan treegu ka srurrengwanrrai indig, truirren kalø køn.

**21** Pøs trembe yau mamøwei, vino muchimøwei, katø ñui nunewan penøsrkønrrabig chigøben marmøwei indikken, søl køn. **22** Pøs ñui isubigwan Cristoinuuutø tøgagúigwane ñiba Tiusbatø tøgagu. Pøs nø chi marøb pasraigu nui manrrau isub kebachibigube chi kalø kui mørmo marøb pasrabigweimbe mayanguen tab køn. **23** Trune tru kalø kønrraitamabgøba isubendø mabiibe, maikkurrindø kaig Mara pasramisran. Kaguende nui isubigwan Cristoinug tøgagømubendø maran. Inchawei chitøgucha isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigugurriñ kømøtø arrubiibe, kaig køn.

## 15

*Ñuimburab kui lataitøwei mendaigwan tab kønrrai marøb*

**1** Inchawei nam Señorweimburabigu tabig mur pønrrabeløbe tru Señorweimburabigu nullaateelan nambe purugumig køn, nam namasiitøwei tab kui mørøb pønrrømøtø. **2** Nambe møitøgucha namui nuneg nullaatiigwan tab kui mørtrai maramig køn nuimburab tab kønrrai, Señorweimburabigu nurab inrrai marøb. **3** Kaguende Cristo købenguen nøasiitøwei tab kui mørøb pasramigwan lamøtø, Tiuswei wamwan pørigu Cristo maig taimbala kuig køn: “Tru tsalø wamabelø ñi Tiuswan tsalø wamiiløbe naim palatø arrig køn” taig. **4** Kaguende kerrigu tru merrabsrø Tiuswei wamyu pøriibe

namun kusrenanrrab pørig købig køn, tru nam tammay melabig melaikkurrimba, tru Tiuswei wam pørig namun tabig purugub wamgurrimba, nam Tiuswei tørguegwalmabigu nam Cristoba kanbalatø pønrramigwan isua muniiramig tøgagønrrai. <sup>5</sup> Inchen tru namun tammay melabig melamigwan tranøb, katø tru namun tabig purugub Tiusbe ñim kanikkurri kanikkurri kandø isua pønrramigwan trannrraimab isur, Cristo Jesú斯 nø maig isuig køben, treetøwei, <sup>6</sup> ñim mayeeløba kandø isua, kan wamdø misra namui Señor Jesucristoi Møskai Tiuswan truba tabig wamindamig kønrrai.

*Tiuswei tabig srø wambe mu misaameraindøgucha køn*

<sup>7</sup> Inchawei ñimbe ambugurri, igurri wamab utay, Cristo ñimun utab lataitøweingue Tiusweyasiг tørguegwalmabig kønrrai. <sup>8</sup> Pøs nabe ñimun tren-damønrrun: Cristobe judíosmera, tru circunci-dawarmeran purugub meganrrab arrig køn cha, tru Tiuswan mørøbelø merrabsrø kølli misaameran nø maig martrab kørrømisrig købigwan treeg marig kørrømisrtrai, øyamay Cristobe kenamartrab indig køn, Tiusbe nø maig martrab taigwane treeg marøbig kui ashchai. <sup>9</sup> Incha katø trutø kømøtø, Cristobe arruppe, tru judíos kømø misaamera nømun Tius lastima asimburø Tiuswan maya nuguen tab indig kønrrai arrig køn. Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Øyeekkurri nabe judíos kømø misaamerai utu

ñi, Tiuswan tabig waminchib,

ñui munchiwan cantab indamønrrun” cha,  
trendaig.

**10** Katø katøganbaløsrø trenchibig køn:

“Ñim, judíos kømø misaamera, Tiuswei misaameraba truba kasraaray” cha.

**11** Incha katøganbaløsrø katø trenchibig køn:

“Mayeelø judíos kømø misaamera Señorwan purø tabig waminchib,  
mu misaameratøgucha nun purø tabig waminday” cha.

**12** Katø Isaíaskucha øyeeg taig køn:

“Isaíweinukkurri arrubig kan tusrwan srøldø pasram parig lataigugurri  
srøig kal-lab lataitøwei katøgan srøig kurra,  
judíos kømø misaameran ashib karub pasrønrrab  
pasramisren,  
truiløbe nøm isua muniirab melaigwan ke  
nuinuutø pasra tøgagønrrun” cha.

**13** Pøs tru nam isua muniirab melamigwan tranøb Tiusbe tru ñim nun køreikkurri maya nu kømburab kasrag købigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñimun netsøganrrai isur, tru isua munig melaig, truitø tøgagømburab tøgagønrrai Espíritu Santoi maramburab mariitøga.

### *Jesucristo maig karuilan Pablo mariilø*

**14** Pøs, nai nunelø, nabe ñimuimburab øyeeg kuin kui asha pasrar, tab inchibelø kømitø netsailø, chigurrimbunø nebua asamig truitø netsailø, ambugurri igurri maig maramigwan waminchib eshkab pønrrønrapteelø, ñimbe treelø kui. **15** Inchendø nabe ñimun iiigwan pørøppe, kanmaytø murtø trencha pørar, tru chimerayube maig kømigwan ñimun katøle isunanrrab isua, nui ka yandø tab indigwan Tius

nan tranikkurri, <sup>16</sup> tru na Cristo Jesúsweiwan judíos kómø misaamerayasig na marøb meganrrai. Pøs, na Tiuswei tru tabig srø wamwangøba eshkab kusrenanøbig kur, kan sacerdote Tiuswan keta tranøb latawei tru judíos kómø misaameran na Tiuswan keta tranen, nø ka utamdeelø kónrrai, nuyasiitø tarømariilø Espíritu Santogurri.

<sup>17</sup> Inchawei nabe Cristo Jesúsweinuube truba tab kui mørøb pasramig tøga pasrar, na mariilø Tiusweimburabeløyu. <sup>18</sup> Pøs nabe katøgan chi pegwan waminchab inchimøtø, na waminchippe, tru judíos kómø misaamera Tiuswan møra marøbelø kónrrai, tru nagurri Cristo chi mariilandø wamindamønrrun. Ligwane nabe marøppe, wamindiiløtøgaba, mariiløtøgaba, <sup>19</sup> Tius naba pasrain kui asamig nørreelø mariiløtøgaba, kwaara asha kónrrai mariiløtøgaba, iilai tru maramburab mariitøga marøb, katø Tiuswei Espíritui tru maramburab mariitøga marøb indiilan, nabe trunundø wamindamønrrun. Øyamay Jerusalénsrøngurri chutøgucha Ilírico pirausrøngatig kerrigu chigucha palømíig na Cristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenanig købig køn. <sup>20</sup> Pøs nabe Criston tru mana wamindi mørriimøsrø, treegu tru tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasramigwan mas isua martrab inchibig kur, Cristoi tabig srø wamwan møikkøben eshkab kusrennøbig pølbasra marinug srøig itø marøb kebimønrrab. <sup>21</sup> Masken Tiuswei wamwan pørig maig taimbala:

“Managuen nuimburabigwan mu  
wammørørsraimeelø købelø nun nebua  
ashib,

wamindigwan mana mørmeelø købelø chigúi  
nebua mørøb inchun” taig.

*Pablo Romasrømay inrrab isub*

<sup>22</sup> Inchawei øyeekkurri nabe katø katø ñimun ashchab attrab inchen, arrumønrrai marinab pasrabig kur. <sup>23</sup> Inchendø møimbe yu na tsuim pirausrømbe naimbe yandø chu maramig kawein køben, katø merrab pilamerawansrøngurri ñimun ashchab truba arrug kui megaig køppe, <sup>24</sup> EspaÑasrømay na inrrab arrua, pua purainrrab inchar. Kaguende nabe ñimun asha purainrrab isur, tru petø purainrrab arrua, kan maya yana ñimba lindigu truba kasraatø puraya, na trusrømay yamigwan ñim nan purugunrrai.

<sup>25</sup> Inchendø møimbe nabe Jerusalénsrømay inrrab yar Tiuswei misaameran an purugúigwan trannrrab. <sup>26</sup> Kaguende macedoniasreeløba, acayasreeløbabe tru Jerusalénsø Tiuswei misaamerai utu waachameran purugumig an tulisamig nømune tabig asønaig køn. <sup>27</sup> Pøs nømbe tabig martrab isua marig køn. Inchagucha nømbe judíosmerane uløweim pønrran. Kaguende tru judíos kømø misaamerama Tiusweimburabig purø tabig tru judíosmeraiwan nøm tøga utab pønrraibe, nømgurringucha nøm chi tøgagúiløtøga judíosmeran tranøb pirisamig ulø pønrran. <sup>28</sup> Incha i maramigwan nabe yandø chab mara, tru kan mamig misrizhig latawei tru an purugúigwan nømun purøørabe, EspaÑasrømay inrrab arrua, ñimun ashchab arrumønrrun. <sup>29</sup> Incha na ñimuisrømay arruppe, Cristoi mayanguen

tabigwan ñimun pirishinrrab tøgagømburab tøga arrum kui nabe asha pasrar.

<sup>30</sup> Inchendø nabe, nai nunelan, namui Señor Jesucristogurrimba, Espíritu Santoi undag købikkurrimba, naimburab ñim Tiusba truba rugab wamindigu, tiusmanda naba kanbalatø misrtrai chinrrab, Tiuswan truba truba miab melamigu. <sup>31</sup> Pøs tru Judea pirau Jesucriston chi kørenrrab inchimø misaamerai tasku na kebeñmønrraimba, katø tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamera tru an purugúig srua yaigwan tabig kui ashib utønrraimba Tiuswan miarrunrrigay, <sup>32</sup> pøs Tius treeg kønrrain købene, na ñimuisrø arruppe, truba truba kasrag pua, ñimba kanbalatø pishindø tab wamig kønrrai. <sup>33</sup> Inchen Tius tru chi isumgaig tab købiibe ñim mayeeløba pasrønrrai isur. Treeg kønrrun.

## 16

*'Tab ka amøñigueh' chib, Pablo wam øriilø*

<sup>1</sup> Cristogurri tru namui nuchag Feben tabig ashib tøgagørrunrrigay chinrrab inchar, tru Cencrea iglesiyu chi maramigu purugubigwan.

<sup>2</sup> Señorwein kuimba ñimbe nun truba tab wamab utønrrigay chinrrab, Tiuswei misaameran maig utamig køben, trumay. Katø ñimgurri nun chi purugumig palain købene, purugub inchigay. Kaguende nøma truba yamelan truba truba purugub megabig køn, katø nan chigucha.

<sup>3</sup> Cristo Jesúswi maramigu lincha marøb melabelø, Priscilanba, Aquilanba 'tab ka amøñigueh' tan chirrunrrigay. <sup>4</sup> Truiløbe naimburab nan chi kømønrraindø kwam labguen

inchibelø køn. Truilane nabe mayanguen ungwa, ungwa tamønrrun. Katø natø kømøtø, judíos kømø misaamerai iglesiameragucha mayamba nømune ungwa tan. <sup>5</sup> Katø iglesia tru nømui yau tulundzunabelangucha ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay. Katø tru Epeneto, nai undaaraig, Asia pirausrø ke srøsrøzhiitø Criston nømerrig kørewa pasramisrøbigwangucha ‘ka uñgu’ tan chirrunrrigay. <sup>6</sup> Katø ñimuyasig truba truba marøb megabig Mariangucha ‘tab ka uñgu’ tan chirrunrrigay. <sup>7</sup> Andróniconba, Juníaswanba, nai misaameran ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay, kailan pønsraig yau merrarrawa keeriilø naba lincha pønrrabelø købelan. Truiløbe Cristo nøashib karua øriilø nømune tabelø mumera kui asiilø, katø nømbe Criston naguen køremøwatø, nømmerig kørewa pønrrabelø, treelø køn.

<sup>8</sup> Señorweimburab nai undaaraig Ampliaswan ‘ka uñgu’ tan chirrunrrigay. <sup>9</sup> Katø Cristoi maramigu namun lincha marøb megabig Urbanonba, katø nai undaaraig Estaquiswanba ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay. <sup>10</sup> Apeles, Cristoimburabigu chine nebuinab puraya møwanba, katø Aristóbuloi yuelanba ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay. <sup>11</sup> Nai misag Herodiónwanba, Narcisoí yuelø Señorwan kørewa pønrrabelanba ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay. <sup>12</sup> Señorwei maramigu truba marøb melabelø Trifenanba, Trifosanba ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay, katø Pérsida, truba undaaraig, tru Señorwei maramigu truba truba marøb megabigwanba. <sup>13</sup> Señorweinug purø tabig kui asig Rufonba, nui usranba ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay, pøs truibe nai usri

lataig kuig køen. <sup>14</sup> Asíncriton køben, Flegonten køben, Hermeswan køben, Patrobaswan køben, Hermaswan køben, katø nunelø nømba warabelan køben ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay. <sup>15</sup> Katø ‘ka amøñigueh’ tan chirrunrrigay Filólogon køben, Julian køben, Nereowan køben, katø nui nuchawan køben, Olimpaswan køben, katø tru nømba warabelø mayeelø Tiuswei misaameran købengue.

<sup>16</sup> Kangurrin kangurri ‘ka amøñigueh’ chib tabig wamab Tiuswei undag købiitøga tasig traniyay. Cristoi iglesiamerabe mayamba ñimun ‘ka amøñigueh’ cha øran.

<sup>17</sup> Pøs nabe ñim, nai nunelan, ashiptø könrrigay chinrrab inchar ñimun nøørøtø misrtrai indamba, Cristoi maywan søtøbønrramisramba inchibelan. Truiløbe tru ñimun kusrenanigwan ka peemaytø punrrai marøbelø køen. Ñimbe truilane tarømisray. <sup>18</sup> Kaguende treeg misaamerabe namui Señor Cristoiwan marmeelø køen. Treeg kømøtø, ka nømuimburaptø tab könrrai labelø kua, waminchibgucha purø tabzhig wamincha, mørøptø wamdiig tabzhig wamincha, chigucha trunun nebua ashmø misaazheelan kegørrøsrkøbelø køen. <sup>19</sup> Pøs tru tabig srø wam maig taigwan ñim møra marøbelø kuigwane mayeeløba nebua ashøa køen. Treekkurri nane ñimuimburab truba kasrag køtan. Inchendø ñimbe chigøben tabigwane purø nu kusrebelø, kaigwane kan isubguen isumeelø kuimbe køtan. <sup>20</sup> Inchen Tius tru chi isumgaig tab købiibe kan maya yanayutø Satanáswane nøbe tambalørtrun ñim itøbuna pønrrønrrai. Namui Señor Jesúswei ka

yandø tab indiibe ñimba kørnrrun.

**21** Timoteo, maramigu nan lincha marøb megabig, ñimune 'ka amøñigueh' cha øran, katø trugurri tru nammisaamera Lucio køben, Jasón køben, Sosípater køben, truiløgucha.

**22** Na, Tercio, Pabloi kilga pørøbikkucha 'ka amøñigueh' cha ørar, Señorwei munchiyu.

**23** Gayogucha ñimun 'ka amøñigueh' cha øran, tru nan truyu tsumig ya pebøb, katø iglesia mayeelanba pebøb inchibig. Inchen katø Erasto tru ciudayu an asamigwan nø ashibiiba, katø trugurri namui nuneg Cuartogucha 'ka amøñigueh' cha øran.

### *Tiuswan srabe tabzhig wamindig*

**24** Namui Señor Jesúswi ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba kørnrrun. Treeg kørnrrun.

**25** Møimbe Tiuswan maya nuguen tabig waminchigun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindiiba, Jesucristoimburab na eshkab kusrenaniiba iilø maig køben treegu mur pønrrønrrai marøbigwan. I tru tabig srø wambe tru manasrøngurri mu asiimíig pasrabig Tius nø maramigwan nuinetø tøgagúigwan tru kenamarig maig køben, treeg køn. **26** Inchendø møimbe Tius tru maig karuigwan eshkabelø pøriiløgurri tru mu asiimíig pasrabigwane kenamaran judíos kømeelø chu pirausrø misaamerandøgucha, Tius tru manasrøngurri managatig wabig nø maig maramigwan martrain pasrig, treeg, nømui isubigwan Cristoinug pønsra tøgagúigu maig taigwan møra marøbelø kørnrrai.

**27** ¶Tius tru nøtø kandø wabig, tru muguen nebua  
kusremgaig newan kusrebigwan managatig  
tørguegwaldmabig kønrrun Jesucristogurri! Treeg  
kønrrun.

## **Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi xua Jesucristo yabara tinatsi New Testament in Guambiano**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guambiano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

### **Copyright Information**

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

### **The New Testament**

in Guambiano

**© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

**2014-04-25**

---

**PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files  
dated 29 Jan 2022**

**7e6b2dfc-632e-5b6e-aeb4-3ed6877d71c9**